

Miljøgodkendelse
af husdyrbruget
Gravensmindevej 20
9900 Frederikshavn

§ 12, stk. 2

*Lovbekg. nr. 442 af 13. maj 2016
om miljøgodkendelse m.v. af hus-
dyrbrug*

*Dato for gyldighed
27-07-2016*

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	0
Datablad	2
1 Resumé og samlet vurdering	3
1.1 Ikke teknisk resumé	3
1.2 Offentlighed.....	3
2 Generelle forhold	7
2.1 Forudsætninger for miljøgodkendelsen.....	7
2.2 Tidligere afgørelser efter husdyrloven.....	7
2.3 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	7
2.4 Gyldighed, kontinuitet og ophør	7
2.5 Retsbeskyttelse.....	8
2.6 Revurdering af miljøgodkendelsen.....	8
3 Beliggenhed og planmæssige forhold	9
3.1 Lokalisering i forhold til beboelser, bygge- og fredningslinier mv.....	9
3.2 Placering i landskabet.....	10
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift	11
4.1 Husdyrhold, staldindretning og ventilation	11
4.2 Fodring.....	14
4.3 Ensilage	15
4.4 Energi- og vandforbrug	15
4.5 Spildevand herunder regnvand.....	16
4.6 Affald, døde dyr, olie, pesticider og øvrige kemikalier	17
4.7 Driftsforstyrrelser eller uheld	18
5 Gødningsproduktion og -håndtering	19
5.1 Gødningstyper og mængder	19
5.2 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning.....	19
6 Forurening og gener fra husdyrbruget.....	21
6.1 Ammoniak og natur nær anlægget.....	21
6.2 Lugt	23
6.3 Fluer og skadedyr	25

6.4	Transport.....	25
6.5	Støj, støv og lys.....	26
7	Påvirkning fra arealerne.....	28
7.1	Udbringningsarealerne.....	28
7.2	Påvirkninger af søer og vandløb	29
7.3	Kvælstof og fosfor til fjord & hav	29
7.4	Kvælstof til grundvand.....	32
7.5	Påvirkning af natur, Natura 2000 samt Bilag IV arter.....	34
8	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	38
8.1	Management og egenkontrol	39
8.2	Samlet vurdering vedrørende BAT på bedriften.....	40
9	Alternative løsninger og 0-alternativet	41
10	Bilag.....	42
10.1	Bilag 1: Situationsplan.....	42
10.2	Bilag 2: Høringssvar fra Hjørring Kommune	43

DATABLAD

Titel:	§ 12, stk. 2 Miljøgodkendelse
Dato for godkendelse:	27. juli 2016
J.nr.	GEO-2016-01225
Skema ID	85265
Virksomhedens navn:	I/S St. Vognsbæk
CVR-nr:	17709941
Ejendomsnummer:	8130023784
Matr. nr:	8a m.fl. Skærum By, Skærum
Adresse:	Gravensmindevej 20, 9900 Frederikshavn
Ansøger:	I/S St. Vognsbæk
Konsulent:	Allan K. Olesen, LandboNord
Kommunens sagsbehandler:	Tinne Stougaard
Tilsynsmyndighed:	Frederikshavn Kommune Rådhus Allé 100 9900 Frederikshavn tlf. +45 9845 5000 tf@frederikshavn.dk www.frederikshavn.dk

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ

I/S St. Vognsbæk har ansøgt om en miljøgodkendelse for ejendommen Gravensmindevej 20, 9900 Frederikshavn. Der er søgt om nedenstående projekt:

- Udvidelse af svinebesætningen fra 2789 slagtesvin (30-96 kg) til 9000 slagtesvin (40-112 kg), 2600 smågrise (7,1-31 kg) og 7150 smågrise (7,1-40 kg) årligt, svarende til en udvidelse fra 58,98 DE til 294,43 DE¹.
- Udvidelsen gennemføres inden for eksisterende bygningsmæssige rammer.

Miljøgodkendelsen omfatter desuden alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 17709941.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Frederikshavn Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsssystem første gang den 9. april 2016.

Kommunen har vurderet, at den ansøgte udvidelse af produktionen på Gravnensmindevej 20 vil kunne ske i overensstemmelse med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug² samt habitatdirektivet, når virksomheden drives på de vilkår som fremgår af nærværende Miljøgodkendelse. Det vurderes at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Det vurderes endvidere, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende centrale vilkår:

DEN MAKSIMALE HUSDYRPRODUKTION (VILKÅR 2-3)

VILKÅR OM VENTILATIONSFORHOLD (VILKÅR 4-6)

FODRINGSTILTAG (VILKÅR 7-9)

INDVINDINGSTILLADELSE (VILKÅR 10)

CVR-REDEGØRELSE (VILKÅR 12)

SÆDSKIFTE MED ET MAKSIMALT UDVASKNINGSDINDEKS SAMT EKSTRA EFTERAFGRØDDE (VILKÅR 15-16)

1.2 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort den 29. april 2016.

Der indkom efter offentliggørelsen bemærkninger fra en omkringboende om bekymring for forøgede lugtgener. Det blev aftalt, at den omkringboende ville modtage et udkast til miljøgodkendelsen, når dette var udarbejdet med henblik på at se oplysninger om det ansøgte og kommunens vurdering.

¹ De angivne DE er opgivet i henhold til bekendtgørelse nr. 1318 af 26-11-2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., med senere ændringer.

² Lovbekg. nr. 442 af 13-05-2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, med senere ændringer.

Udkast til miljøgodkendelse eller orientering herom blev den 8. juni 2016 udsendt til høring hos naboer og andre berørte, skønnede parter i sagen samt ansøger selv. "Andre berørte" er fastlagt som ejendomme der ligger indenfor den beregnede, ukorrigerede geneafstand til byzone (svarende til ejendomme indenfor en afstand af ca. 753 m fra den aktuelle ejendom). Der var frist til afgivelse af bemærkninger frem til den 26. juli 2016.

Der indkom enkelte bemærkninger fra ansøger, som omhandlede steder, hvor udkastet havde nogle tal, som ikke var blevet konsekvensrettet i forhold til seneste version af IT-ansøgningsskemaet. Disse er rettet, men har ikke betydning for vurderingerne i øvrigt. Desuden var der anmodning om præcisering af vilkår 16. Dette er gjort med den endelige version.

Der indkom desuden bemærkninger fra en række af de omkringboende. Bemærkningerne er opsummeret nedenfor sammen med kommunens vurdering heraf.

Bemærkninger fra ejerne af Dybrovej 3

Ejerne af Dybrovej 3 mener, at der ikke bør gives tilladelse til en udvidelse svarende til 5 gange den eksisterende produktion på Gravensmindevej 20, da den ligger så tæt på Skærum.

De påpeger, at der er gener i form af tung trafik med landbrugsmaskiner, som giver rystelser og potentielt kan give deres hus sætningsskader. Desuden oplever de, at deres private grusvej ofte bliver kraftigt belastet og medtaget. Trafikken medfører desuden støvgener på deres ejendom.

De oplever desuden, at ejendommen allerede giver anledning til kraftige lugtgener, og at udvidelsen vil kunne bidrage endnu mere hertil.

Endelig er de bekymrede for husdyrbrugets påvirkning af grundvandet i området.

Kommunens vurdering

Ved regulering af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere i landområder må derfor acceptere visse ulemper i forhold til landbrugstrafik. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven, som håndhæves af politiet, og kommunen har således ikke mulighed for at sætte vilkår til den generelle færdsel på offentlig vej, selv om færdslen har sammenhæng med det ansøgte husdyrbrug. I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til husdyrbruget. For husdyrbrugets egne køretøjer kan der desuden stilles vilkår om, hvilke veje, der skal anvendes ved til- eller frakørsel.

I ansøgningen er det angivet, hvilke veje, ansøger anvender til kørsel til og fra markdriften. Her er det anført, at dybrovej IKKE bliver anvendt. Der er således ikke grundlag for at antage, at de gener, som ejerne af Dybrovej 3 oplever fra landbrugstrafik, stammer fra det ansøgte husdyrbrug.

I forhold til lugtgener fastlægger husdyrgodkendelsesloven krav til, hvilke lugtpåvirkninger husdyrbruget maksimalt må påføre naboer som beboere og byzoneområder. I forbindelse med udvidelsen gennemfører husdyrbruget tiltag for at mindske risikoen for øgede lugtgener. Således laves der ændret ventilation og forhøjede afkast fra staldene. Der er indsendt konkrete OML-lugtberegninger, som påviser, at husdyrgodkendelseslovens lugtkrav overholdes med de anførte tiltag. I miljøgodkendelsen er der stillet vilkår til de forhold, som har betydning for lugtemissionen. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget med disse vilkår overholder husdyrgodkendelseslovens krav til lugtemission.

I forhold til bekymringen for påvirkning af grundvandet i området, så anvendes der i ansøgningen virkemidler i form af sædskifte og efterafgrøder for at mindske på virkningen af grundvandet med nitrat. Dette medfører, at der på de marker, som ligger i nitratfølsomme indvindingsområder, alene er en påvirkning af grundvandet svarende til et plantebrug. Hermed overholdes husdyrgodkendelseslovens krav til nitratudvaskning i forhold til grundvandsområder, og der forventes en lavere udvaskning efter udvidelsen end i den nuværende drift.

Bemærkninger fra Bolig-Jylland ApS (ejer af Borgervej 28 A-B)

Bolig-Jylland ApS anfører, at de er imod udvidelsen, da de ikke ønsker øgede lugtgener i området. Desuden mener de, at det er en voldsom stigning af dyreholdet.

Kommunens vurdering

Der henvises til bemærkningerne ovenfor til Dybrovej 3.

Bemærkninger fra ejer af Gravensmindevej 50

Ejeren af Gravensmindevej 50 oplyser, at han er bekymret i forhold til påvirkningen af grundvand i området, særligt i forhold til penicillin-rester i gyllen samt Round-Up. Han vil vide, om vi tager prøver af gyllen i forhold til disse ting.

Kommunens vurdering

Ejeren af Gravensmindevej 50 er oplyst om, at kommunen ikke tager prøver af gyllen og at de nævnte ting ikke er noget, kommunen kan regulere i en miljøgodkendelse.

Bemærkninger fra ejer af Katsigvej 1

Ejeren af Katsigvej 1 anfører, at godkendelsen bør nævne, at Gravensmindevej 20 indgår i et fællesskab med ejendommene Vognsbækvej 40 og Slustrupvej 7.

Kommunens vurdering

Det er korrekt, at der er et fællesskab mellem de nævnte ejendomme. Husdyrgødningen fra Vogsbækvej 40 indgår således også i vurderingen af arealpåvirkningen i nærværende godkendelse. Husdyrgødningen fra Slustrupvej indgår ikke i nærværende godkendelse, da ansøgningen anfører, at denne husdyrgødning afsættes til andre arealer. Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår, som sikrer dette.

Bemærkninger fra ejerne af Borgervej 41

Ejerne af Borgervej 41 finder det kritisabelt, at der lægges op til en godkendelse af en stor udvidelse på Gravensmindevej 20. De oplyser, at de oplever væsentlige lugtgener og forventer, at det kan blive værre ved udvidelsen. De undrer sig over, at der kan meddeles tilladelse til en udvidelse i så kort afstand til dem, når "Landbrug og Fødevarer" anbefaler et afstandskrav på 400-600 m. De mener også, at der forhold som støv fra grisene samt smitterisiko med MRSA m.v. skal tages i betragtning.

De oplyser, at de lokale kæmper for at holde gang i landsbyen og at gener fra udvidelsen kan medvirke til landsbydød.

De undrer sig desuden over, at de ikke er blevet adviseret om udvidelsen.

Kommunens vurdering

Der henvises til bemærkningerne ovenfor til Dybrovej 3 vedr. lugtvurderingen. Kommunen vurderer, at der ikke er anledning til at sætte mere restriktive krav til lugtpåvirkning end dem, som husdyrgodkendelsesloven fastlægger.

I forhold til støv henvises til miljøgodkendelsens afsnit herom.

I forhold til smitterisiko med MRSA er det ikke noget, der kan reguleres i en miljøgodkendelse, og derfor ikke et forhold, som kommunen kan inddrage i vurderingen.

Ejerne af Borgervej 41 oplyser, at de ikke er blevet adviseret om udvidelsen. Udsendingslisten for nabohøringen er kontrolleret, og de fremgår ganske vist ikke af listen. Dette er en fejl, men da de ad anden vej er blevet orienteret og har haft mulighed for at komme med deres bemærkninger, vurderer kommunen, at det ikke giver anledning til yderligere handlinger. Alle andre boliger inden for konsekvensradius er kontrolleret, og der er ikke andre, som ikke har modtaget høringsbrev.

Bemærkninger fra ejerne af Gravensmindevej 46

Ejerne af Grvensmindevej 46 ønsker ikke at der sker udvidelse på det ansøgte husdyrbrug. De giver udtryk for, at de har oplevet lugtgener det sidste halve år og med en udvidelse af husdyrproduktionen er de bekymrede for, at lugtgenerne ligeledes vil øges. De har oplevet, at der ikke tidligere har været lugtgener fra Gravensmindevej 20 på den måde, som der har været de seneste halve år.

Kommunens vurdering

Der henvises til bemærkningerne ovenfor til Dybrovej 3 vedr. den generelle lugtvurdering.

Bemærkninger fra ejer af Borgervej 36

Ejer af Borgervej 46 giver udtryk for, at der jævnligt opleves en del lugtgener fra Gravensmindevej 20, og at de er bekymrede for, om lugtgenerne bliver værre i forbindelse med udvidelsen.

Kommunens vurdering

Der henvises til bemærkningerne ovenfor til Dybrovej 3.

2.1 FORUDSÆTNINGER FOR MILJØGODKENDELSEN

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Gravensmindevej 20, 9900 Frederikshavn.

Husdyrbruget er et såkaldt "IE-husdyrbrug" omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 12, stk. 1 nr. 2 (over 210 dyreenheder slagtesvin). IE-husdyrbrug er omfattet af særlige krav og bestemmelser i husdyrgodkendelsesloven. Vilkår som følge heraf er indarbejdet i miljøgodkendelsen.

Ejendommen skal fremover indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, og i overensstemmelse med vilkår, der fremgår af denne miljøgodkendelse. Ejendommen skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med godkendelsens vilkår. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår, ved at kunne fremlægge tilstrækkelig dokumentation f.eks. markplan, gødningsplan og kortbilag.

2.2 TIDLIGERE AFGØRELSE EFTER HUSDYRLOVEN

Der er tidligere meddelt følgende afgørelser efter husdyrloven til husdyrbruget:

Miljøgodkendelse af 11. august 2010 til omlægning og udvidelse af svineproduktionen på ejendommen, samt miljøgodkendelse af 4. juli 2012 til udvidelse af svineproduktionen på ejendommen.

Miljøgodkendelsen af 4. juli 2012 er ikke udnyttet og er derfor bortfaldet. Miljøgodkendelsen af 11. august 2010 er kun delvist udnyttet. Således er godkendelsen udnyttet op til 2789 slagtesvin (30-96 kg). Dette er således nudrift i nærværende miljøgodkendelse.

I miljøgodkendelsen af 11. august 2010 er der fastlagt vilkår om foderkorrektioner. Disse vilkår overholdes i nærværende ansøgnings nudrift.

I forbindelse med nærværende miljøgodkendelse er der i forhold til en række miljøpåvirkninger (herunder ammoniakdeposition og grundvand) foretaget en samlet vurdering af samtlige ændringer og udvidelser de seneste 8 år. Dette er i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesloven.

2.3 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, før udvidelsen eller ændringen er godkendt af kommunen, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Udskiftning af arealer, der er omfattet af denne godkendelse, skal anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest d. 1. august forud for det kommende dyrkningsår.

2.4 GYLDIGHED, KONTINUITET OG OPHØR

Godkendelsen skal udnyttes senest 2 år efter meddelelsen af denne afgørelse.

Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Det er en forudsætning for overholdelse af fristen, at den udnyttelse, der er påbegyndt inden fristens udløb, fortsæt-

tes og færdiggøres i et rimeligt tempo og som udgangspunkt er afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages. Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Ved ophør af driften skal stalde og gyllekummer rengøres. Gyllebeholdere, som ikke fortsat skal anvendes, skal tømmes og rengøres.

1. Ved husdyrbrugets ophør eller ved husdyrbrugets delvise ophør, hvor produktionen kommer under grænsen for "IE-husdyrbrug" skal ophøret/nedgangen anmeldes til kommunen inden for 4 uger, sammen med et oplæg til en vurdering af jord og grundvand, jf. Jordforureningslovens § 38k.

2.5 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.6 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år fra denne godkendelse.

Når EU-kommissionen har offentliggjort en BAT-konklusion i EU-Tidende der vedrører husdyrbrugets aktiviteter, skal tilsynsmyndigheden tage husdyrbrugets godkendelse op til revurdering. Eventuelle nye vilkår som følge af BAT-konklusionen skal overholdes senest 4 år efter offentliggørelse af BAT-konklusionen i EU-Tidende.

3 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1 LOKALISERING I FORHOLD TIL BEBOELSER, BYGGE- OG FREDNINGSLINIER MV.

Husdyrbruget er placeret i landzone, med ca. 250 meter til nærmeste beboelseuden landbrugspligt, der ligger ved Skærum nord for anlægget. Nærmeste byzone er Skærum, der er beliggende ca. 255 meter nord anlægget. Ejendommens placering i forhold til nærmeste nabo m.m. fremgår af Figur 1.

Kommunen har vurderet, at afstandskrav til ejendommens private boring samt afstandskrav fra staldanlæg til beboelse på egen ejendom ikke er overholdt. Da der er tale om eksisterende staldanlæg vurderes det dog uproblematisk. Kommunen vurderer, at alle øvrige afstandskrav til byzone, sommerhusområde, vej og naboskel mv. i henhold til § 6 og § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

Kommunen har desuden vurderet at det projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø- å- og fortidsmindebeskyttelseslinier.

FIGUR 1 PLACERING AF HUSDYRBRUGET

3.2 PLACERING I LANDSKABET

Ejendommen ligger i et område uden særlige landskabelige, kulturmiljømæssige eller geologiske interesser.

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre boligejendomme og med begrænset landbrugsbebyggelse. Umiddelbart nord for ejendommen ligger Skærum, der er en mindre landsby. Landskabet er forholdsvist kuperet og anlægget ligger højt i landskabet næsten på toppen af en bakke.

Ejendommen er oprindelig etableret som en traditionel 4-længet gård. Udviklingen til en moderne, større svinebedrift med behov for større staldanlæg har betydet at de oprindelige bygninger er udskiftet, samt at der er opført tilbygninger. Den oprindelige anlægskonstruktion kan dog fortsat erkendes. Ejendommen ligger forholdsvist frit med begrænset beplantning omkring staldanlæg og gyllebeholdere.

Kommunen har vurderet at der ikke er særlige landskabelige interesser i området. Da der endvidere ikke opføres ny bebyggelse i forbindelse med udvidelsen vurderer kommunen, at den ansøgte udvidelse ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige eller rekreative interesser i området og har ikke stillet yderligere vilkår.

4.1 HUSDYRHOLD, STALDINDRETNING OG VENTILATION

Det ansøgte dyrehold med tilhørende staldsystemer fremgår af Tabel 1. De enkelte staldafsnit fremgår af anlægstegningen, der er vedlagt som bilag 1.

TABEL 1 OVERSIGT OVER ANSØGT DYREHOLD

Produktions- og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægtgrænser	Antal årsdyr	Stipladser	DE
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	2	40 – 112 kg	9000	1750	236,80
Smågrise, toklimastald, delvist spaltegulv	1	7,1 – 40 kg	7150	1400	45,58
Smågrise, toklimastald, delvist spaltegulv	3	7,1 – 31 kg	2600	400	12,05
Dyreenheder i alt					294,43

Slagtesvinestalden er i forvejen indrettet med delvis spaltegulv. Den eksisterende to-klimastald renoveres totalt.

Der er mekanisk ventilation i alle staldafsnit. Ventilationsanlægget optimeres løbende og indstillinger justeres. Ventilationsanlægget i smågrisestaldene er med frekvensmotor. Ventilationsanlæg i slagtesvinestalden er med Multi-Step-funktion.

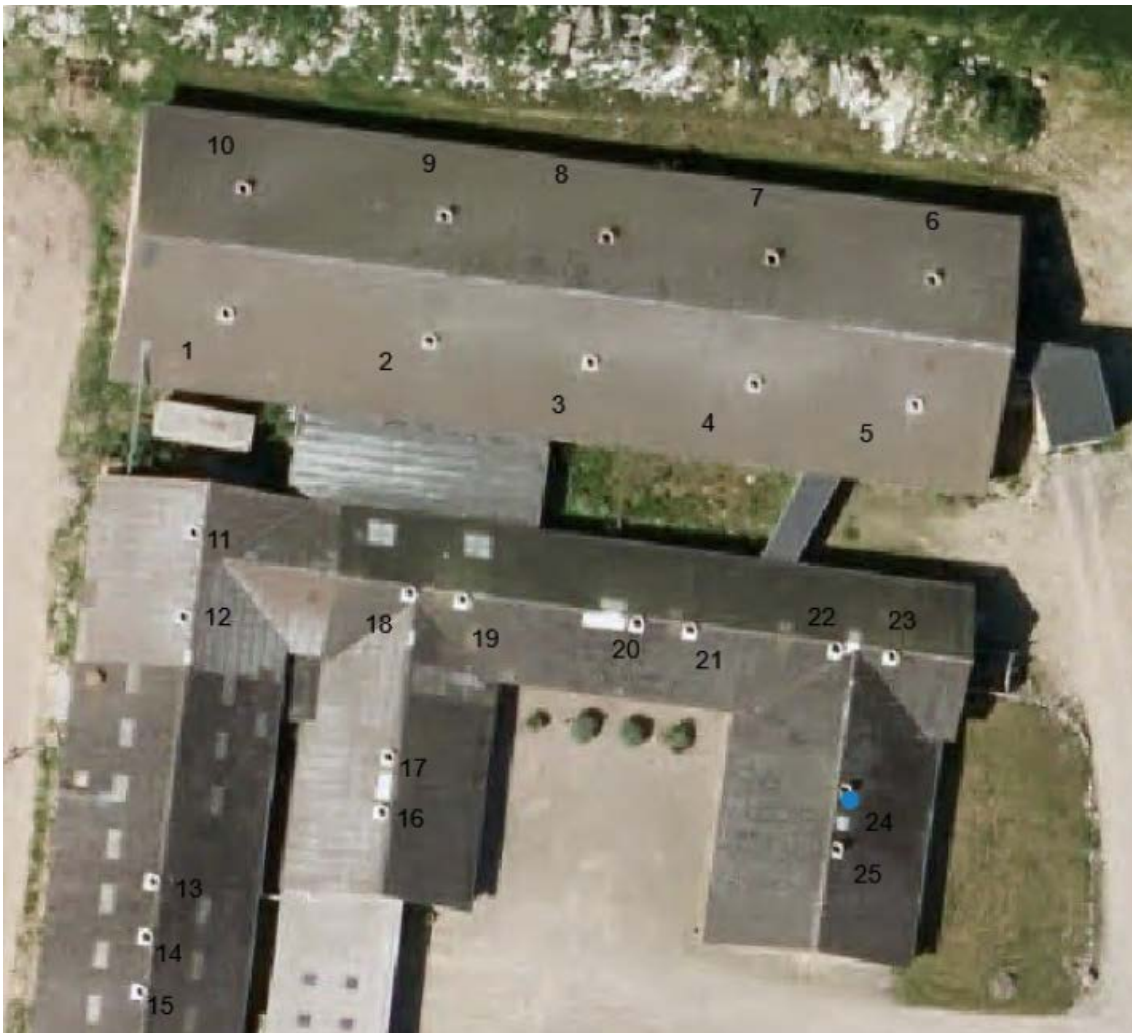
I forbindelse med arbejdet for at sikre, at lugtgenegrænsen overholdes i Skærum by, vil der blive etableret miljømoduler/vindkryds i ventilationsafkastene. Der er lavet konkrete lugtberegninger for lugtmissionen fra anlægget, som viser, at lugtgenegrænsen er overholdt med de fastlagte afkasthøjder, afkasthastigheder, ventilationsdiameter samt isætning af miljømoduler/vindkryds. Der sættes vilkår til de forudsætninger, der er indregnet.

Tabel 2 angiver afkasthøjde, diameter og hastighed, mens ventilationsafkastenes placering fremgår af figur 2.

TABEL 2 OVERSIGT OVER AFKASTHØJDER, -DIAMETER SAMT -HASTIGHEDER

Afkast nr.	Bygningshøjde (m)	Afkast højde (m)	Afkast diameter (m)	Afkast hastighed (m/sek)
1	6,2	6,7	0,65	16,7
2	6,2	6,7	0,65	16,7
3	6,2	6,7	0,65	16,7
4	6,2	6,7	0,65	16,7

5	6,2	6,7	0,65	16,7
6	6,2	6,7	0,65	16,7
7	6,2	6,7	0,65	16,7
8	6,2	6,7	0,65	16,7
9	6,2	6,7	0,65	16,7
10	6,2	6,7	0,65	16,7
11	8,1	8,8	0,65	17,6
12	8,1	8,8	0,65	17,6
13	8,1	8,8	0,65	20,9
14	8,1	8,8	0,65	20,9
15	8,1	8,8	0,65	20,9
16	6,9	7,8	0,65	20,9
17	6,9	7,8	0,65	20,9
18	7,3	8,2	0,65	20,9
19	7,3	7,9	0,65	20,9
20	7,3	8,2	0,65	20,9
21	7,3	8,2	0,65	20,9
22	7,3	8,2	0,65	20,9
23	7,3	8,2	0,65	20,9
24	6,9	7,8	0,65	20,9
25	6,9	7,8	0,65	20,9

FIGUR 2 PLACERING AF VENTILATIONSFAKAST

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Frederikshavn Kommunes vurdering af BAT for stalddtyper og stalddteknologi fremgår af miljøgodkendelsens kapitel 8. Kommunen tager i BAT-vurderingen udgangspunkt i Miljøstyrelsens principper bag de vejledende emissionsgrænseværdier. Ansøger kan godt vælge stalddtyper eller teknologier, som isoleret set giver anledning til en større forurening, end hvis den mindst forurenende teknologi blev valgt. Dette kan lade sig gøre, hvis blot anlægget samlet set overholder de udledningskrav, som kommunen vurderer, er mulige på det aktuelle anlæg med baggrund i anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi. Den samlede vurdering af, om udledningskravene overholdes, fremgår af kapitel 8.

Der stilles følgende vilkår for drift af husdyrholdet:

2. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført i overensstemmelse med ovenstående tabel. Produktionen må ikke overstige de anførte antal DE.
3. Der må ikke ændres på sammensætningen af dyregrupper og arter eller i staldindretning og andre forhold, uden at kommunen har vurderet effekten heraf. En ændring af sammensætningen af dyregrupper på maksimalt 5 % af den samlede husdyrproduktion kan dog ske uden yderligere vurdering fra kommunen, så længe det ikke medfører overskridelse af det tilladte maksimale antal DE.
4. Ventilationsafkastenes højde, diameter og hastighed skal som minimum svare til de værdier, som er anført i tabel 2.
5. Alle afkast skal monteres med miljømoduler/vindkryds for at øge opblandingen af staldluften.
6. Ønskes andre kombinationer af afkasthøjde, diameter og hastighed kan dette gøres efter Frederikshavn Kommunes forudgående godkendelse via dokumentation gennem en lignende OML-beregning

4.2 FODRING

Der anvendes hjemmeblandet vådfoder og tørfoder på ejendommen. Herudover anvendes lidt tilskudsfoder. Der anvendes fasefodring til smågrisene og slagtesvinene. Således anvendes der 2 eller flere forskellige blandinger i perioden fra indsætning til slagtning.

Ved fasefodring er det muligt at fodre svinene efter deres næringsstofbehov i de forskellige vægteklasser. Derved reduceres udskillelsen af kvælstof og fosfor.

Det fremgår af ansøgningen at de anvendte foderblandinger tilsættes syntetiske aminosyrer. Ved at reducere proteinindholdet i foder samtidig med tilsætning af frie essentielle aminosyrer, undgås at fodre med ikke-essentielle aminosyrer. Det giver en bedre proteinudnyttelse og mindre overskydende protein, hvorved kvælstofudskillelsen mindskes. Ved at reducere protein i foderet opnås desuden, at grisene mindsker vandoptagelsen, således at de udskiller mindre urin, hvilket giver en mindsket mængde gylle. De anvendte foderblandinger tilsættes endvidere enzymet fytase, hvorved fordøjeligheden af foderets naturlige indhold af fosfor øges og udskillelsen af fosfor med gødningen reduceres.

Fodring er anvendt som virkemiddel til reduktion af ammoniaktabet fra husdyrholdet i projektet. Der er således (I IT-ansøgningen) foretaget en række korrektioner af foderforbrug samt af proteinindhold pr FE. Der stilles derfor en række vilkår vedrørende fodring.

Fodring er en af de teknologier, der kan benyttes til at overholde kommunens udledningsniveauer med baggrund i vurderingen af bedste tilgængelige teknologi (se kapitel 8). Som det fremgår af kapitel 8, overholder ansøgningen de udledningsniveauer, som kommunen har vurderet opnåelige ved anvendelsen af bedste tilgængelige teknologi.

Kommunen vurderer endvidere at de anførte forbedringer med hensyn til proteinindhold i foderet samt fodereffektivitet er realistiske.

7. Den totale mængde kvælstof ab dyr pr. år for **slagtesvin** skal være mindre end **2,64 kg N** pr år.

Den totale mængde kvælstof pr. år beregnes efter følgende formel: antallet af slagtesvin X ((FEsv pr produceret gris X g råprotein/FEsv)/6250 - ((afgangsvægt - indgangsvægt) X 0,0296 g N pr. kg tilvækst))

8. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
- Antal producerede slagtesvin
 - Gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt) for slagtesvin
 - Foderforbrug pr. kg. tilvækst
 - Det gennemsnitlige indhold af råprotein pr FE i foderblandingerne for slagtesvin
9. Dokumentationen for beregningen af N og P ab dyr pr dyr følger reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet. Kg N og kg P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden fra 15. september år 1 (f.eks. 2016) til 15. februar år 3 (f.eks. år 2018).

Ovenstående vilkår er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men samlet skal ovenstående vilkår overholdes.

TABEL 3 FORUDSÆTNINGER FOR FODERVILKÅR

Parameter	Slagtesvin
Antal	9000
Indgangsvægt	40 kg
Afgangsvægt	112 kg
FE pr kg tilvækst	2,84
G råprotein/FE	145,7 g

4.3 ENSILAGE

Der opbevares ikke ensilage på ejendommen.

4.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Ejendommens energi- og vandforbrug fremgår af Tabel 4.

TABEL 4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Art	Forbrug/år
Benzin	100 l
Fyringsolie	10.000 l
Diesellole til traktorer m.v.	2000 l
Elforbrug til maskiner, lys, ventilatorer m.v.	200.000 kWh
Vand til drikkevand og rengøring m.v.	5000 m ³

På ejendommen er der elforbrug til lys, opvarmning, ventilation m.v.. Ventilationsanlægget optimeres løbende og indstillinger justeres. Der foretages desuden eftersyn og renholdelse af luftkanaler efter behov, hvorved modstand i ventilationssystemet undgås. Der er ikke lys i stalene om natten. I staldafsnittene slukkes lysene manuelt ved arbejdstids ophør

Der anvendes diesellole til traktorer m.v.

Stalden forsynes af vand fra egen boring. Det er en forudsætning herfor, at der forinden opnås tilladelse til indvinding af vand.

Der foretages jævnlig kalibrering af drikkevandsinstallationer med henblik på at undgå unødigt spild. Lækager identificeres og repareres. De enkelte staldafsnit rengøres med højtryksrensere efter hvert hold.

Ifølge BREF-dokumentet er det med hensyn til reduktion af energiforbruget i svinestalde BAT at optimere ventilationssystemet i mekanisk ventilerede stalde, herunder at undgå modstand i ventilationssystemer gennem hyppig rengøring og eftersyn af kanaler m.m.. Desuden er det BAT at anvende lavenergibelysning.

Miljøstyrelsen har ikke opstillet egentlige branchespecifikke krav til vand- og energiforbruget i forbindelse med fastlæggelsen af de vejledende BAT-standardvilkår. Baggrunden for dette er ifølge Miljøstyrelsen, at disse elementer vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

Kommunen har ud fra virksomhedens produktion og teknologivalg vurderet at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på reduktion af energi- og ressourceforbruget og at virksomheden dermed lever op til BAT. I forbindelse med kommende revurderinger af virksomheden vil spørgsmålet om anvendelsen af BAT blive et fast punkt. Kommunen stiller følgende vilkår.

10. Inden indvinding af vand til brug for husdyrproduktionen, skal der indhentes en indvindingstilladelse hertil.

4.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

Afledning af spildevand fremgår af Tabel 5.

TABEL 5 AFLEDNING AF SPILDEVAND

Afløb:	Årlig mængde	Afledning til:
Sanitært spildevand	170 m ³	Septiktank/nedsivning
Tagvand fra stalde	2030 m ³	Nedsivning

Kommunen vurderer, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis.

4.6 AFFALD, DØDE DYR, OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KEMIKALIER

Ansøger har redegjort for nedenstående forhold omkring opbevaring og bortskaffelse af affald, døde dyr, olie, pesticider og øvrige kemikalier.

Placeringen af oplag af pesticider, kemikalier, olie, affald m.v. fremgår af anlægstegningen (se bilag 1) samt tabel 6.

Der opbevares og udbringes ikke planteværn fra ejendommen. Al markdrift foregår fra ejers ejendom på Vognsbækvej 40, 9900 Frederikshavn.

TABEL 6 OPBEVARING OG BORTSKAFFELSE AF AFFALD

Type	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	Container i garage	Kommunal ordning
Døde dyr	Under kadaverlæg	DAKA
Landbrugsplast	Container	Kommunal ordning
Papir/nylonsække	Container	Kommunal ordning
Klinisk risikoaffald	Beholder på kontor	Modtagestation
Spraydåser	Beholder på kontor	Modtagestation
Lysstofrør	Container	Kommunal ordning

Der henvises i øvrigt til Frederikshavn Kommunes regulativ for erhvervsaffald der kan findes på kommunens hjemmeside (www.frederikshavn.dk).

Døde dyr opbevares under kadaverkappe og bortskaffes gennem DAKA. Opsamlingsplads for døde dyr er placeret ved indkørslen til ejendommen, jf. anlægstegningen i bilag 1.

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til opbevaring af olie, kemikalier m.v. på virksomheden. Ligeledes vurderer kommunen bortskaffelsen af affald fra virksomheden sker på miljømæssig forsvarlig vis.

4.7 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Der kan være risiko for spild af gylle i forbindelse med pumpning til og fra gyllebeholdere. Derudover kan der være risiko for spild af kemikalier samt for spild af dieselolie ved påfyldning af dieseltank. Ved eventuel lækage af gyllebeholdere eller dieseltank kan der endvidere være risiko for spild.

Ved pumpning af gylle er der altid overvågning. Der er generator, der kan anvendes ved strømsvigt.

På bedriften er der udarbejdet en beredskabsplan, hvori der er beskrevet, hvilke forholdsregler, der skal tages i forbindelse med brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt ved transport af bekæmpelsesmidler.

Kommunen vurderer, at risikoen for uheld der kan skade det omgivende miljø er tilstrækkelig reduceret med de anførte tiltag samt følgende vilkår og finder ikke anledning til at stille yderligere vilkår.

Frederikshavn Kommune har konstateret at det generelle krav om at der skal udarbejdes en beredskabsplan er opfyldt. Det er imidlertid ansøgers eget ansvar at beredskabsplanen er anvendelig, tilgængelig og i det hele taget tager højde for de specifikke forhold, der gør sig gældende på ejendommen.

11. Ejendommens beredskabsplan skal revideres årligt og være tilgængelig på bedriften.

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

I nedenstående Tabel 7 ses en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres, modtages og afsættes i den ansøgte bedrift under CVR-nr. 17709941. Dog fremgår husdyrgødning produceret på Slustrupvej 7 og Slustrupvej 9 ikke af tabellen. I ansøgningen er det oplyst, at husdyrgødning fra disse to anlæg afsættes til andre gylleaftaler. Der sættes vilkår om, at der årligt indsendes en CVR-redegørelse, som dokumenterer, at husdyrgødningen fra Slustrupvej 7 og Slustrupvej 9 ikke udbringes på arealer hørende til CVR-nr. 17709941 samt at husdyrgødningen fra Gravensmindevej 20 ikke udbringes på andre arealer end dem, der er godkendt hertil i nærværende godkendelse.

TABEL 7 PRODUCERET, MODTAGET OG AFSAT HUSDYRGØDNING

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Svinegylle fra Gravensmindevej 20	26787	6885	294,42
Husdyrgødning produceret på Vognsbækvej 40 (svinegylle)	30358	7430	367,00
I alt til udbringning	57145	14315	661,42

Med de anførte fraførsler af husdyrgødning udbringes der 1,4 DE/ha på ejet og forpagtet areal.

12. Der skal ved godkendelsens udnyttelse samt årligt herefter inden den 1. august indsendes en CVR-redegørelse, hvor der redegøres for, på hvilke arealer, der sker udbringning af husdyrgødningen fra bedriftens enkelte ejendomme. Herved skal det kunne dokumenteres, at husdyrgødningen fra Slustrupvej 7 og Slustrupvej 9 ikke udbringes på arealer hørende til CVR-nr. 17709941 samt at husdyrgødningen fra Gravensmindevej 20 ikke udbringes på andre arealer end dem, der er godkendt hertil i nærværende godkendelse.

5.2 OPBEVARING OG UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Ejendommens opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning fremgår af nedenstående Tabel 8

TABEL 8 OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Opbevaringsanlæg	Beholder nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning
gyllebeholder 1	1	1991	1.700	Flydelag
gyllebeholder 2	2	1995	2.300	Flydelag
gyllekummer	-	-	500	-
I alt			4.500	

Tankene opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.09.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt én gang årligt med

henblik på inspektion og vedligeholdelse. Der er indsendt kapacitetserklæring der viser at opbevaringskapaciteten efter udvidelsen vil være på 9,6 måneders opbevaring.

Der foretages ikke behandling (separation, beluftning, biologisk behandling, forsuring, kompostering eller lign.) af husdyrgødningen på anlægget.

Al gyllen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ifølge ansøger ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

I henhold til EU-kommissionens referencedokument om Bedst Anvendelig Teknologi (BAT) for svine- og fjerkræhold fra 2003 er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Med hensyn til udbringning af husdyrgødning er det ifølge BREF-dokumentet BAT at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen, således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

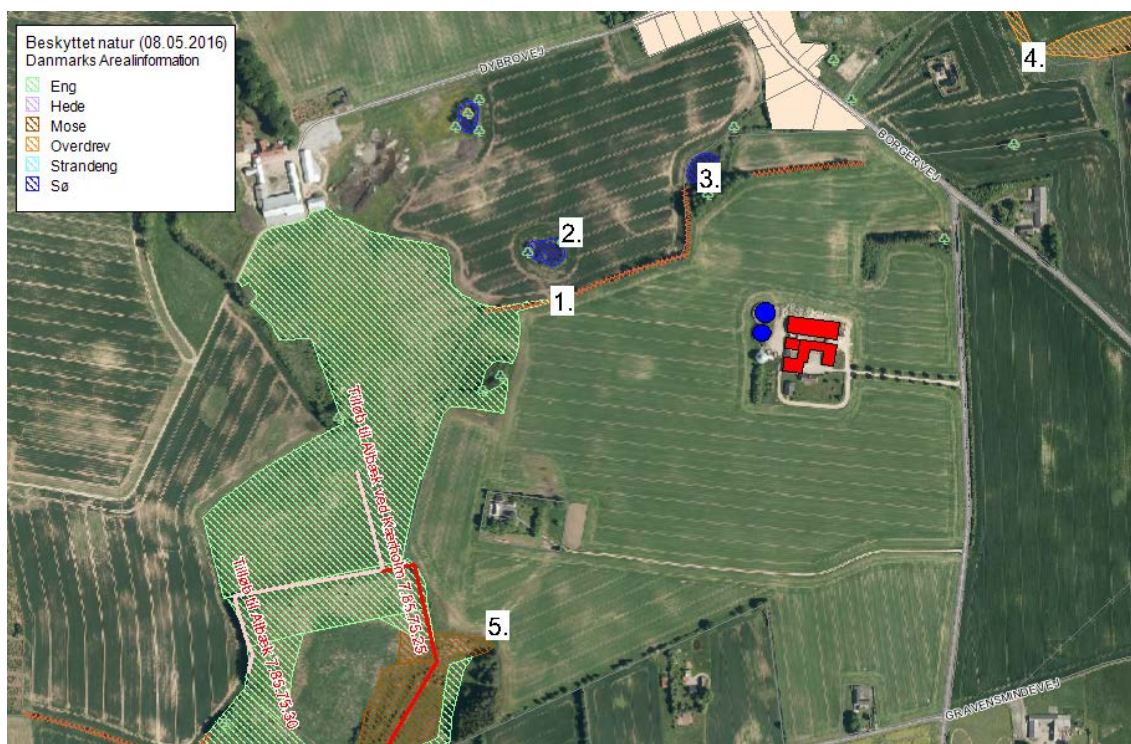
Kommunen har samlet vurderet, at opbevaring samt udbringning af husdyrgødning med nedenstående vilkår lever op til kravet om anvendelse af BAT.

6.1 AMMONIAK OG NATUR NÆR ANLÆGGET

Beregninger foretaget i IT-ansøgningen (skema nr. 85265, version 3) viser, at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 799 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 3343 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 2544 kg kvælstof pr. år. I et fiktivt IT-skema (skema nr. 88412, version 1) er der desuden i overensstemmelse med husdyrgodkendelseslovens krav regnet på udledningen af ammoniak over de seneste 8 år. Disse beregninger viser, at udledningen fra det godkendte dyrehold for 8 år siden var 1746 kg kvælstof pr. år. Der er således samlet set sket en stigning i ammoniakfordampningen på 1597 kg kvælstof pr. år. Årsagen til, at udledningen for 8 år siden var højere end udledningen i nudrift er, at der over de senere år har været en nedgang i husdyrproduktionen på ejendommen i forhold til niveauet for 8 år siden.

Der er et generelt krav i Husdyrbrugsloven om, at der for miljøgodkendelser skal ske en 30 % reduktion af ammoniakfordampningen i forhold til bedste staldsystem med normalt 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet gælder som udgangspunkt for udvidelser samt for stalde, som renoveres. I forhold til udvidelsen på Gravensmindevej 20 er dette reduktionskrav overholdt. Der er i miljøgodkendelsen stillet en række vilkår vedrørende dyrehold, staldtyper, fodring m.m., der er en forudsætning for at reduktionskravet er opfyldt.

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har udpeget visse naturarealer og inddelt dem i 3 kategorier, samt angivet nogle beskyttelsesniveauer i forhold til de forskellige kategorier af natur, som skal overholdes i forbindelse med miljøgodkendelser. Derudover skal kommunen vurdere de resterende beskyttede naturtyper i forhold til naturbeskyttelsesloven.

FIGUR 2 BELIGGENHED AF NÆRMESTE §3-NATUR SAMT PUNKTER, HVOR DER ER BEREGNET AMMONIAKDEPOSITION

Nærmeste natur er noget eng, en mose, nogle søer og overdrev.

Der er foretaget beregninger af ammoniakdepositioner på de nærmeste naturarealer, i de forskellige retninger samt til de naturarealer hvor der forventes at kunne være en problemstilling. På den baggrund er der foretaget en vurdering af hvilken kategori (1, 2, 3 eller øvrig natur beskyttet efter natur-

beskyttelseslovens § 3) de forskellige naturarealer hører til og til projektets naturpåvirkning generelt. Desuden er der foretaget en besigtigelse af de relevante naturarealer.

Ifølge § 9 i bekg. om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug skal beskyttelsesniveauerne i bilag 3 til bekendtgørelsen overholdes. Nedenstående skema viser kommunens beregninger af ammoniakdepositioner:

Pkt. (se kort)	Kategori	Natur- type	Beregnet mer- dep. (kg N/ha/år)	Beregnet totaldep. (kg N/ha/år)
1	§3	eng	0,8	1,1
2	§3	sø	0,8	1,1
3	§3	sø	0,9	1,2
4	3	overdrev	< 1,0	< 1,0
5	2 el. 3	mose	0,2	0,3

Baggrundsbelastningen i dette område af Frederikshavn Kommune er på 15,5 kg N/ha/år.

Der er ikke **kategori 1-natur** i området.

Den maksimalt tilladte total ammoniakdeposition på **kategori 2 natur** er 1,0 kg N/ha/år. Søerne i pkt. 2 og 3 er potentielt kategori 2-natur. Søerne er ved en tidligere lejlighed besigtiget og de er ikke lobe-liesøer. Mosen i pkt. 5 overholder umiddelbart afskæringskriteriet til kategori 2-natur og er derfor ikke besigtiget. Overdrevene øst for anlægget er muligvis sammenhængende og > 2,5. Overdrevene modtager en totaldeposition på < 1,0 kg N/ha/år og overholder dermed kravet. Overdrevene er derfor ikke besigtiget.

Ved **kategori 3-natur** kan kommunen tillade en merdeposition > 1,0 kg N/ha/år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha/år. Ingen af naturarealerne modtager en merdeposition > 1,0 kg N/ha/år.

Øvrig natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3

Ifølge DMU er den faglige vurdering, at det vil være vanskeligt at påvise en effekt på et naturområde, som følge af belastning fra en enkelt kilde, ved en merbelastning på < 1 kg N/ha. Det er altså Frederikshavns kommunes vurdering, at §3 i naturbeskyttelsesloven umiddelbart vil være overholdt ved en ammoniak merbelastning på < 1 kg N/ha/år til naturarealer. Alle naturarealerne modtager en merdeposition < 1,0 kg N/ha/år.

Fredninger

Der er ingen fredninger i området.

Natura 2000 områder

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 4 km øst for anlægget. Grundet afstanden vurderer Frederikshavn Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil være til ugunst for udpegningsgrundlaget i Natura 2000 området.

Bilag IV-arter

En række dyr og planter omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring det ansøgte anlæg. Det ansøgte projekt vurderes at have en neutral effekt på levesteder samt yngle- og rasteområder for de nævnte arter. Dette til-

skrives, at projektet vurderes ikke at medføre nogen ændring i naturtilstanden af nærliggende naturarealer. Potentiel forekomst i området af de nævnte bilag IV-arter vurderes knyttet til områdets beskyttede naturarealer, småskove, vandløb og udyrkede arealer i øvrigt.

KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING

Kommunen har vurderet, at udvidelsen ikke vil modvirke målsætning om gunstig bevaringsstatus for naturtyper eller arter, der er på udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-område. Kommunen har desuden vurderet, at projektet ikke vil føre til en væsentlig påvirkning af naturarealer, herunder kategori 1-, 2- og 3-natur.

Frederikshavn Kommune vurderer, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

En forudsætning for ovenstående beskrivelse og vurdering af påvirkningen af beskyttet natur omkring ejendommen er, at den beregnede ammoniakfordampning er på 3343 kg N om året. Denne ammoniakfordampning er et resultat af sammensætningen af dyreholdet, valg af staldtyper, staldteknologi, foderkorrektioner, afgræsningsstrategi, m.m.

6.2 LUGT

I henhold til husdyrlovens krav skal anlægget som udgangspunkt overholde et genekriterie for lugt på 5 OU_E i byzoneområder, 7 OU_E ved samlet bebyggelse og 15 OU_E ved enkeltboliger i landzone uden landbrugspligt.

Herudfra kan beregnes en geneafstand, der skal være mellem anlægget og det lugtfølsomme område. Såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktuelle afstand, kan kommunen alene meddele godkendelse, hvis den ansøgte produktion medfører uændrede eller færre lugtgener end den eksisterende produktion, samtidig med at afstanden til omboende er længere end 50 % af den beregnede geneafstand.

I den konkrete ansøgning har ansøger indsendt en lugtberegning efter OML-modellen for at dokumentere, at den beregnede lugtkoncentration i ansøgt drift overholder genekriteriet.

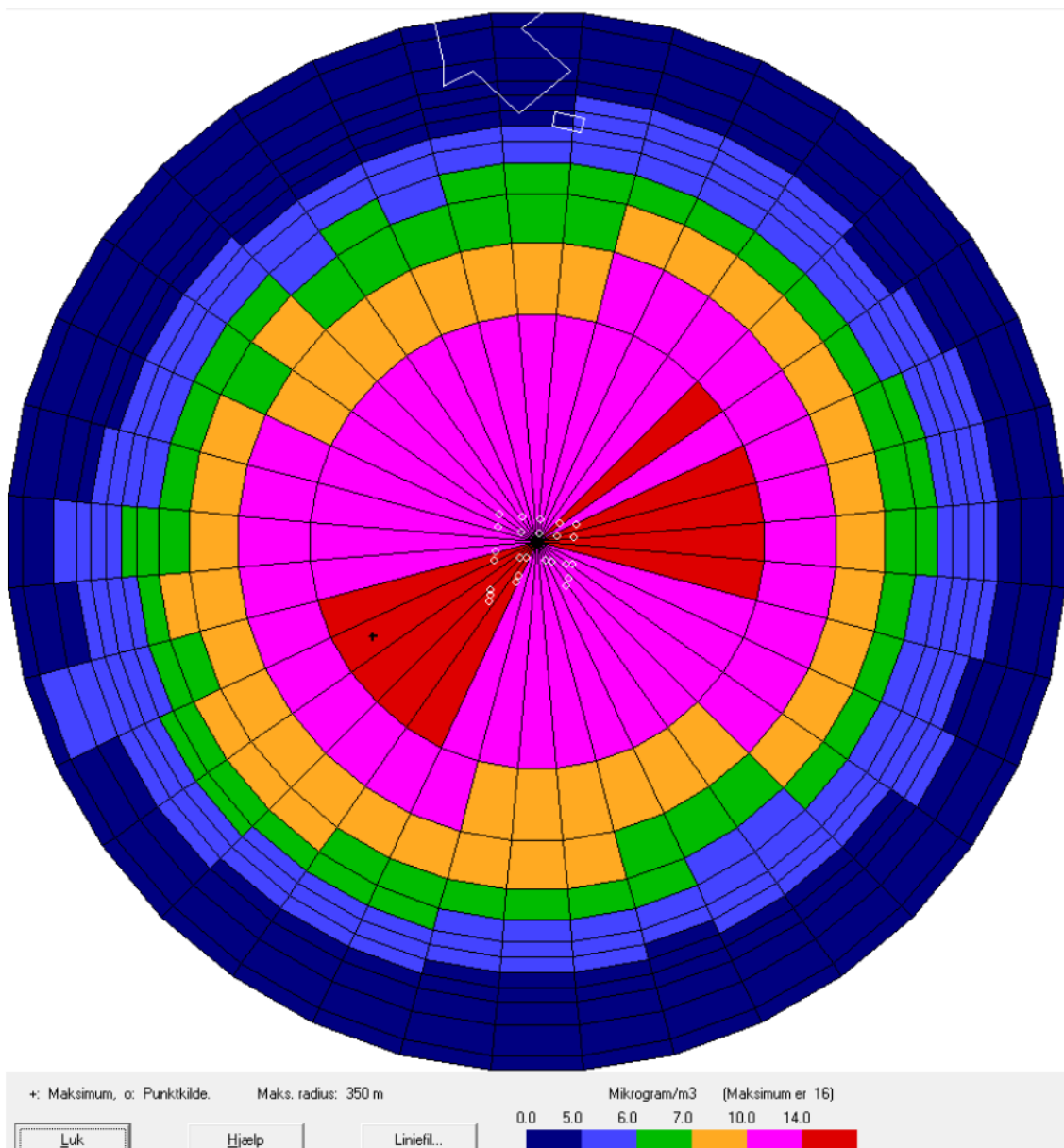
OML-modellen resulterer i en angivelse af, hvad lugtkoncentrationen i hovedparten af året kan forventes at være i en vis afstand og retning fra anlæggets "lugtcentrum". Beregningen foretages med baggrund i bl.a. det ansøgte anlægs aktuelle afkasts beliggenhed, udformning og styrke samt karakteren af det landskab, der er i området.

OML-beregningen er lavet med baggrund i konkrete vejrdata fra Aalborg med 10 års gennemsnit. Derved kan der benyttes en såkaldt "skarp tolkning" af resultaterne. Dette betyder, at man kan vurdere lugtberegningerne ud fra den konkrete vinkel og afstand fra anlægget, som modellen beregner.

Resultatet af beregningen kan ses af grafikken i figur 4.

I midtes ses de enkelte ventilationsafkast fra anlægget og herudfra beregnes centrum af lugtberegningerne. Mod nord ses med hvid markering hhv. nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt samt omridset af byzone. Ved byzone må lugtberegningerne ikke overskride 5 OU_E , mens den ved enkeltboliger ikke må overskride 15 OU_E .

Som det fremgår af figuren er der en maksimal lugtkoncentration på 5 OU_E ved byzonegrænsen og 6 OU_E ved enkeltboligen. Kravene til maksimal lugtpåvirkning af de omkringliggende områder er således overholdt.

FIGUR 4 RESULTAT AF OML-LUGTBeregninger

Kommunen vurderer, at OML-beregningerne giver et retvisende billede af, hvilken genepåvirkning med lugt, produktionen giver anledning til. Desuden ligger anlægget højere i landskabet end byzonen.

Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne. Der er stillet følgende vilkår vedrørende lugt fra anlægget

13. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekter for afhjælpende foranstaltninger.
14. Ejendommen skal på kommunens forlangende sørge for, at der bliver lavet lugtmålinger og/eller beregninger til vurdering af gener. Udgifterne til måling, beregning og afrapportering afholdes af ejendommen.

Periodiske lugtgener kan forekomme, når der pumpes gylle til og fra gylletankene, samt når der spredes gylle på markerne. Bedriften skal overholde de generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen vedr. blandt andet tidspunkter for udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 m fra byzone samt områder i landzone udlagt til boligformål. Det er kommunens vurdering, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår vedr. udbringning af husdyrgødning.

6.3 FLUER OG SKADEDYR

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Af projektbeskrivelsen fremgår det, at skadedyr generelt bekæmpes i henhold til retningslinjer fastsat af Århus Universitet, Institut for Agroøkologi og kommunens anvisninger.

Der er fast aftale med autoriseret firma, der gennemgår ejendommen 4 gange årligt.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende og at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår.

6.4 TRANSPORT

Den interne transport på ejendommen er ifølge ansøgningen indrettet med henblik på at skabe minimal gene for naboer. Transport med husdyrgødning af offentlig vej foregår i enten lastbiler til buffertank eller med alm. gyllevogn

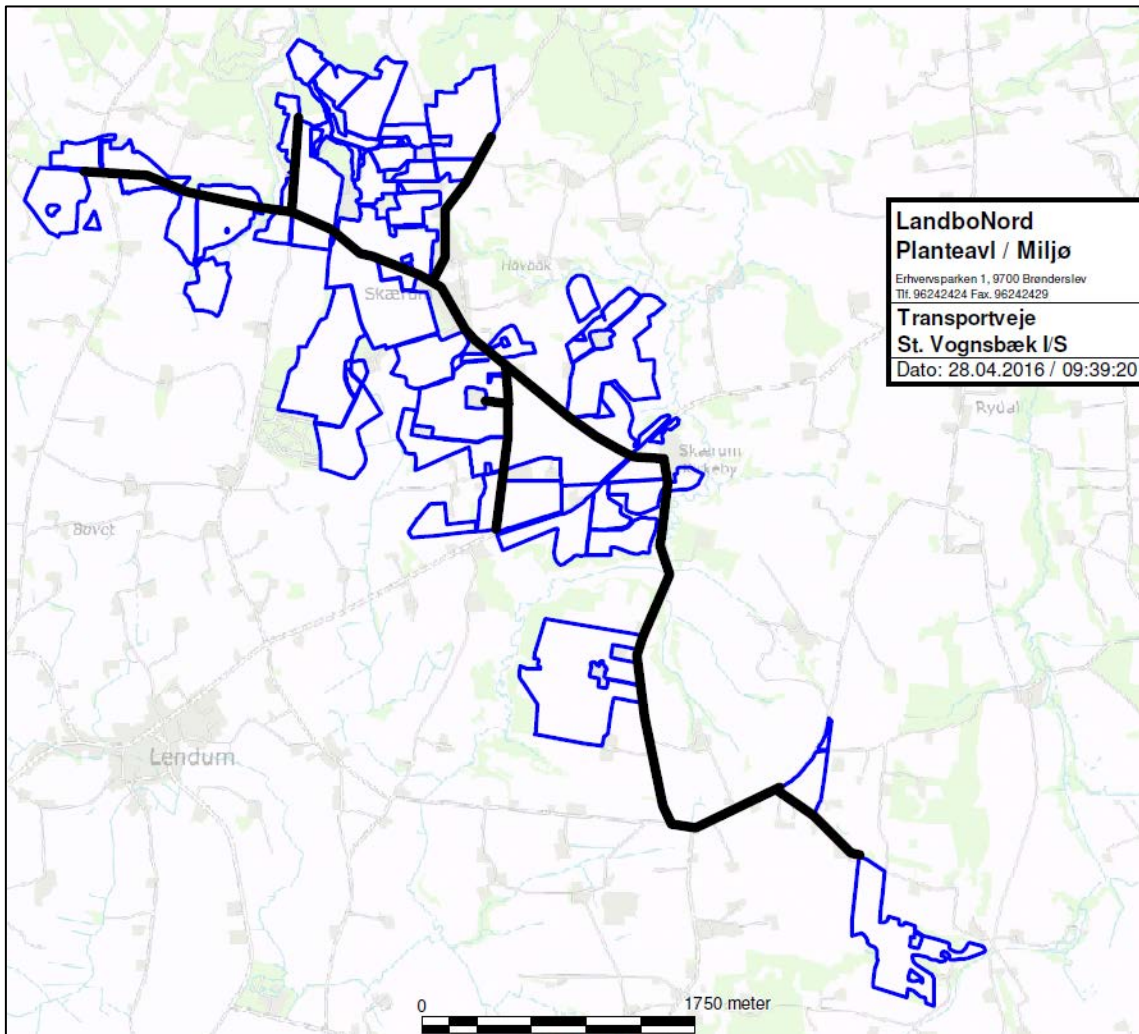
Gylletransporter og transporter med markafgrøder er sæsonbetonet. Øvrig transport med dyr og foder er jævnt fordelt over hele året.

I forbindelse med udvidelsen vil der ske en stigning i antallet af transporter med foder og gylle. Øvrige transporter vil fortsætte i omtrent samme antal som i nudriften. Dette skyldes delvist, at der sker en omlægning i, hvilke typer dyr, der skal transporteres og delvist, at der kan laves større kapacitet pr. transport.

Nedenstående Tabel 9 viser skønnede antal transporter og transportveje fremgår af Figur 5.

TABEL 9 ANTAL TRANSPORTER FØR OG EFTER ÆNDRINGEN

Art	Antal transporter før udvidelse	Antal transporter efter udvidelse
Køb/salg af smågrise	0	26
Slagtesvin	52	26
Døde dyr	52	52
Indkøbt foder	4	17
Gylle	37	187
Halm fra mark	2	2
Dieselolie	2	2
Fyringsolie	3	3

FIGUR 5 TRANSPORTVEJE

I forhold til husdyrloven skal kommunen vurdere, om til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. For husdyrbrugets egne køretøjer kan der endvidere stilles vilkår om hvilke veje der benyttes ved til - eller frakørsel. Selve belastningen af det lokale vejnet reguleres af den relevante vejlovgivning, mens færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet.

Det er generel praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde og beboere af ejendomme i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med nærheden til landbrug.

Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården.

6.5 STØJ, STØV OG LYS

STØJ

Støjkloder på ejendommen er ventilationsanlæg, højtryksrenser, foderanlæg, gyllepumper, den daglige brug af traktorer samt transport til og fra ejendommen. Indblæsning af foder kan ligeledes give anledning til støj, ligesom der må påregnes støj, når dyrene flyttes mellem staldafsnittene og ved transport af grise til og fra ejendommen. Stationære støjkloder er placeret inde i bygningerne

Foderanlæg og ventilationsanlæg har kontinuerlig drift i alle døgnets timer. Brugen af traktorer i det daglige begrænser sig normalt til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette. Transporter på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med forårsarbejdet og høstarbejdet i marken. Der pumpes gylle fra staldene hver uge.

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet egentlige branchespecifikke emissionskrav for støj, som derfor skal reguleres efter husdyrbrugslovens generelle regler med udgangspunkt i lokale forhold.

Ud fra en vurdering af afstanden fra anlægget til nærmeste naboer har Frederikshavn Kommune vurderet, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende.

STØV

Støvkilder på ejendommen vil primært komme fra håndtering af halm til strøelse, fodertransport samt kørsel med maskiner. Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer.

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet egentlige branchespecifikke emissionskrav for støv, som derfor skal reguleres efter husdyrbrugslovens generelle regler med udgangspunkt i lokale forhold.

Ud fra en vurdering af afstanden fra anlægget til nærmeste naboer har Frederikshavn Kommune vurderet, at støv fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende.

LYS

Eventuelle lysgener fra ejendommen kan stamme fra staldanlæg, hvor der er lys tændt om aftenen. Kommunen vurderer dog, at afstanden til de nærmeste naboer vil medvirke til, at der ikke vil forekomme væsentlige lysgener.

Kommunen forventer ikke at belysningen på ejendommen vil medføre væsentlige gener for trafikanter eller naboer.

7.1 UDBRINGINGSAREALERNE

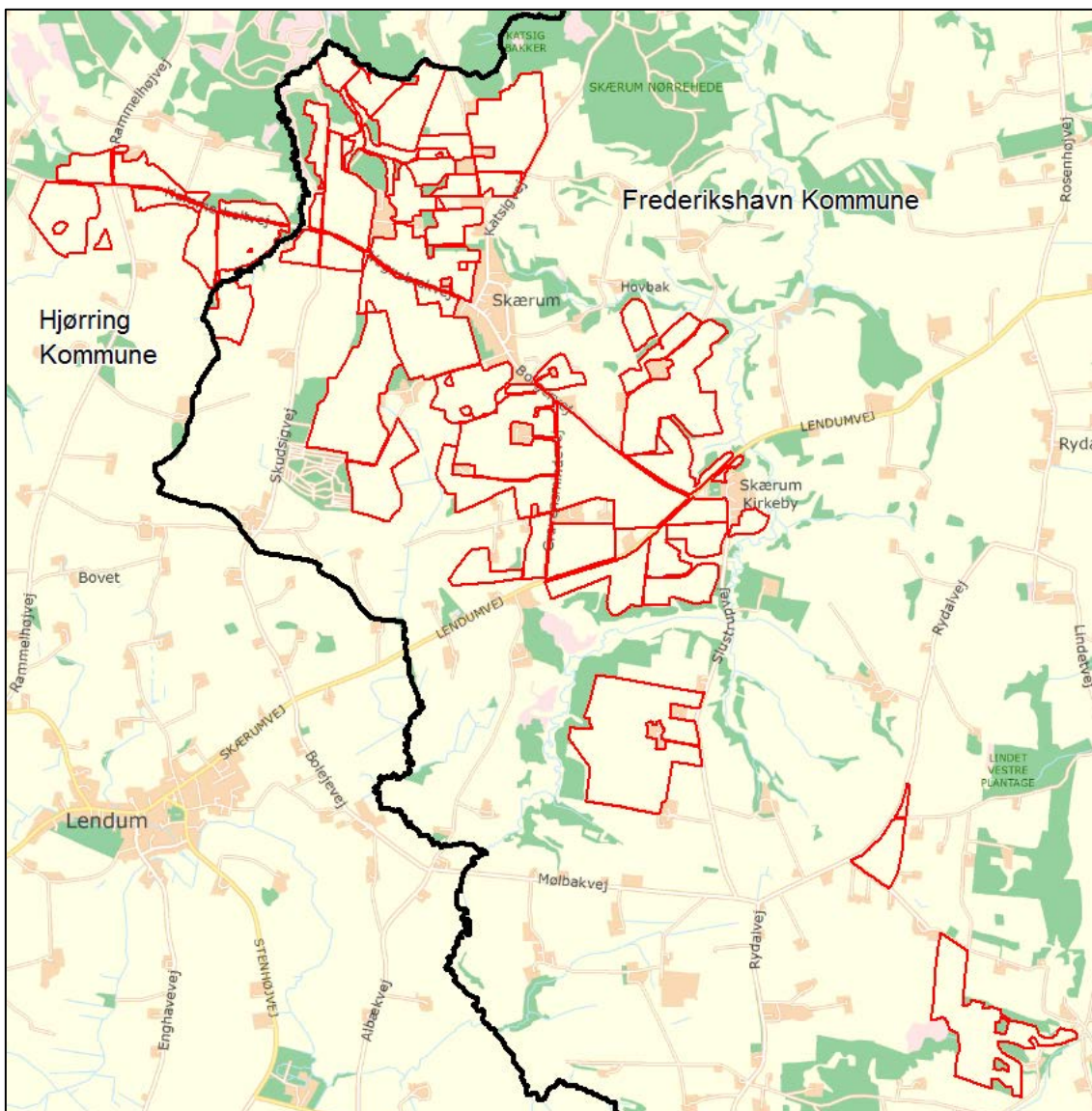
Bedriften råder over i alt 472,46 ha ejede og lejede arealer

En række af arealerne svarende til i alt ca. 45,5 ha ligger i Hjørring Kommune og der er derfor foretaget høring i denne kommune. Høringssvarets konklusioner er indarbejdet i nedenstående vurdering af arealerne. Høringssvaret kan ses i sin helhed i bilag 2.

Ejendommens husdyrgødning udbringes på de arealer, som fremgår af Figur 6. Der udbringes med et husdyrtryk på maks. 1,4 DE/ha.

Arealerne fremstår i IT-ansøgningen med dels JB2 og dels JB4. Ifølge jordklassificeringen (fra Dansk Jordbrugsforskning, 1975-1979) er arealerne i området klassificeret som dels finsandet jord (JB2) og dels lerblandet sandjord (JB3). Det vurderes at jordtyperne er angivet korrekt.

Arealerne er i IT-ansøgningen markeret som ikke-drænede. Kommunen har ikke undersøgt dette nærmere. I det arealerne ikke ligger i opland til Natura 2000-område der er overbelastet med fosfor, vurderes det, at det er uden betydning for sagens behandling hvorvidt arealerne er drænet eller ej.

FIGUR 6 UDBRINGNINGSAREALER

7.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

Der er enkelte skrånende arealer ned mod søer eller vandløb inden for udbringningsarealerne (mark 50-0, 12-0, 15-0, 16-0 og 18-0.

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen er der forbud mod udbringning af husdyrgødning på arealer med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets øverste kant. Flydende husdyrgødning kan dog udbringes, hvis det sker ved nedfældning i parallel retning i forhold til det nærliggende vandmiljø. Frederikshavn Kommune har vurderet, at der med husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af flydende husdyrgødning på skrånende arealer i en afstand af 20 m fra vandløb kombineret med lovgivningens generelle krav om dyrkningsfri bræmmer mod vandløb, ikke er forøget risiko for overfladeafstrømning til vandløbet. Kommunen vurderer således, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til driften af arealerne.

7.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

Udbringningsarealerne ligger ikke i oplande, der afvander til kvælstofsårbare Natura 2000-områder der er udlagt som nitratklasse 1, 2 eller 3. Ligeledes er der ingen af arealerne, der ligger i opland

til Natura 2000-områder der er overbelastet med fosfor (fosforklasse I, II eller III) i henhold til Danmarks arealinformation. Der er derfor som udgangspunkt ikke restriktioner i forhold til udbringning af kvælstof og fosfor med husdyrgødning på arealerne.

Hovedparten af arealerne svarende til ca. 448,5 ha afvander til Elling Å. Resten af arealerne afvander via Uggerby Å til Skagerrak. Disse arealer ligger i Hjørring Kommune og vurderingen af disse arealer fremgår af Hjørring Kommunes udtalelse i bilag 2. Vilkår som følge af Hjørring Kommunes vurdering er nævnt nedenfor.

Elling Å har udløb i Natura 2000-område nr. 4 Hirsholmene, havet vest herfor og Ellinge Å's udløb.

Kommunen har foretaget en vurdering efter habitatdirektivet for projektets eventuelle påvirkning af de marine Natura 2000-områder i Kattegat.

Udpegningsgrundlaget for de marine Natura 2000-områder i Kattegat er bl.a. arter af sæl, odder, terner og trækfugle samt forskellige marine naturtyper. En forøget næringsstofbelastning kan mindske fødegrundlaget i form af fisk, snegle, muslinger, krebsdyr, bundvegetation m.v. for de pågældende arter. Ændringer i næringsstofindholdet kan desuden ændre artssammensætningen, størrelse og udbredelse af bundflora og -fauna i en række af de marine naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget. Miljømålet for Nordlige Kattegat er opfyldt når vandområdet mindst er i god tilstand.

Det fremgår af Vandplan 2009-2015³, at den hidtil gennemførte vandmiljøindsats her reduceret udledningen af næringsstoffer fra land. Dette har gennem 1990'erne og fremefter medført faldende koncentrationer af kvælstof, fosfor og til dels klorofyl i kystvandene. På trods af disse forbedringer er miljøtilstanden i det Nordlige Kattegat fortsat ikke god vurderet ud fra den nuværende tilstand af ålegræssets dybdegrænse. Kvælstofpåvirkningen synes at være den primære udslagsgivende faktor for den manglende opfyldelse af miljømålet. Påvirkningen med fosfor er under fortsat vurdering, men menes ifølge Vandplanen at have en mindre betydende rolle i de åbne farvande.

Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Miljøstyrelsen har opstillet en række afskæringskriterier for, hvornår at projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning. Herunder at

1. Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug maksimalt må udgøre 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1% hvis der er tale om vandområder der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret (påvirkning fra projektet i sig selv)
2. Dyretrykket i det aktuelle opland ikke må have været stigende siden 1. januar 2007 (projektet i kumulation med andre planer og projekter)

Påvirkning fra projektet i sig selv – afskæringskriteriets punkt 1

Oplandet, som antages at påvirke vandområdet Nordlige Kattegat, kaldes i Statsforvaltningens opgørelse over dyretryk for "Nordlige Kattegat" og "Læsø", hvilket er sammenfaldende med den del af hovedvandopland 1.1 som i forslag til vandplaner betegnes Nordlige Kattegat. I udpegningsgrundlaget for habitatområdet Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord (H14) indgår marine naturtyper, der kan karakteriseres som lavvandede områder med langsom vandudskiftning. Det drejer sig om flodmundinger (naturtype nr. 1130), kystlaguner og strandsøer (naturtype nr. 1150) og større lavvan-

³ Vandplan 2010-2015. Nordlige Kattegat og Skagerrak. Hovedvandopland 1.1, Vanddistrikt: Jylland og Fyn. Miljøministeriet, Naturstyrelsen, 2014

dede bugter og vige (naturtype nr. 1160). På den baggrund vurderer Frederikshavn Kommune, at næringsstoffudvaskningen fra det konkrete projekt maksimalt må udgøre 1 % af den samlede udvaskning, jf. afskæringskriterie 1 ovenfor.

Oplandet til Nordlige Kattegat og Læsø har et samlet areal på 138.765 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge vandplanen for Nordlige Kattegat og Skagerak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på ca. 3.675 tons N. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til det Nordlige Kattegat 2.183 tons N/år.

Den del af nitratudvaskningen fra det ansøgte projekt, der stammer fra husdyrgødning er gennem IT-ansøgningen og Farm-N beregnet til 5,1 kg N/ha, hvis der ikke er ekstra efterafgrøder på arealerne. Da der regnes med ekstra efterafgrøder for de grundvandssårbare arealer, vil der på arealer med 14 % ekstra efterafgrøder ikke være nogen nitratudvaskning ud over hvad der svarer til et plantevlsbrug. Idet reduktionspotentialet for de konkrete udbringningsarealer (jf. nitratklassekortlægningen) er på gns. 87,5 % giver det ansøgte anledning til en samlet påvirkning af Natura 2000-området på 286 kg N/år, hvor der ikke regnes med ekstra efterafgrøder. Det udgør dermed maksimalt 0,1 % af den samlede N-påvirkning til Kattegat.

Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter (afskæringskriteriets punkt 2)

Med hensyn til udvikling i dyretryk i opland til det nordlige Kattegat, er der i perioden fra 2007 til 2015 sket en reduktion i det samlede antal DE fra 74.712 til 71.517 DE⁴.

Antallet af dyreenheder er opgjort på baggrund af det Centrale Husdyr Register (CHR-registret). Tallene er korrigeret for ændringer i omregningsfaktorer for DE, således at disse ændringer indgår progressivt gennem en årrække og ikke giver anledning til store stigninger/fald i det enkelte år, hvor omregningsfaktoren ændres. Miljøstyrelsen vurderer, at usikkerheden i CHR-dataene er på 5-10%⁵. Lineær regression viser et sikkert fald i antallet af DE i oplandet med en forklaringsgrad (r^2) på mere end 0,5.

Udviklingen i antallet af dyreenheder afspejler den strukturudvikling der er sket indenfor husdyrproduktionen gennem en længere årrække. Samtidig med, at der sker nyetableringer og udvidelser af husdyrbrug, er der således husdyrbrug der reducerer produktionen eller lukker helt ned.

Den registrerede udvikling i dyretryk gennem CHR skal sammenholdes med kommunens egne oplysninger om ophørte/reducerede husdyrbrug samt med de tilladelser/godkendelser der er givet af kommunen og som stadig kan udnyttes. Det i CHR registrerede fald i antallet af DE stemmer overens med kommunens erfaringer i forbindelse med tilsyn m.v..

Idet der er tale om et stort opland (> 1.000 ha) og et stort antal DE (> 10.000 DE) i oplandet vurderer Frederikshavn Kommune, at der ikke er grund til at supplere med lokal viden omkring udviklingen i dyrehold i oplandet. Kommunen mangler desuden en sikker opgørelsesmetode til indmelding af reducerede og/eller lukkede brug.

⁴ <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis>

⁵ Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen Erhverv. Notat af 14. marts 2011

Det vurderes endvidere, at der ikke er andre kilder til nitratudvaskning – spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende – der har givet anledning til stigende nitratudvaskning i det aktuelle opland i perioden fra 2007 og fremefter. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket en stadig forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

Som tidligere nævnt, er der ingen af arealerne der ligger i opland til fosforfølsomt Natura 2000-område (fosforklasse I, II eller III). Husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveauer for fosfor er målrettet fosforoverskuddet og sikrer de oplande, hvor der er størst risiko for fosforbelastning. Vandplanernes indsats i forhold til fosfor er særligt målrettet de direkte tab fra dyrkningsfladen til vandområderne og der er således ikke i vandplanerne fastsat krav til fosforoverskud på landbrugsarealerne. Ifølge vandplanen for Nordlige Kattegat og Skagerak er påvirkningen af disse vandområder med fosfor fortsat under vurdering, men fosfor menes at have en mindre betydende rolle i de åbne farvande.

Med hensyn til fosfor, kan der ud fra retningslinjerne i Miljøstyrelsens digitale vejledning samt ansøgningens konkrete tal, beregnes en worst case påvirkning fra husdyrbruget på ca. 22 kg P. Forudsætningen herfor er et fosforoverskud på arealerne på 12,1 kg P/ha svarende til en forøgelse af jordens fosforindhold på 4,84 % i godkendelsesperioden (8 år), et udbringningsareal på 448,5 ha og en worst case udvaskning på 1 kg P/ha. Med udgangspunkt i vandplanen for Nordlige Kattegat og Skagerak (korrigeret med forholdstal for de enkelte deloplande) er den samlede fosforafstrømning til Nordlige Kattegat på ca. 80 t P/år. Det betyder, at husdyrbrugets del af påvirkningen svarer til 0,03 % af den samlede påvirkning. Som for nitrat vurderes det, at en fosforpåvirkning med under 1 henholdsvis 5 % af den samlede påvirkning ikke kan måles med de nuværende biologiske målemetoder.

Der er endvidere foretaget en landskabelig risikovurdering for at afklare transportveje for fosfor fra mark til vandløb og videre til de marine områder. Enkelte arealer skrånede mod vandløb og er omfattet af det generelle forbud mod udbringning af flydende husdyrgødning på arealer indenfor 20 m fra kanten af vandløb. Det vurderes, at der derudover ikke er udbringningsarealer der er stærkt skrånende mod vandløb og det vurderes på den baggrund at risikoen for overfladetab af fosfor fra arealerne er begrænset.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter kan give anledning til væsentlig kvælstof- eller fosforpåvirkning af de marine Natura 2000-områder i Kattegat når nedennævnte vilkår er overholdt.

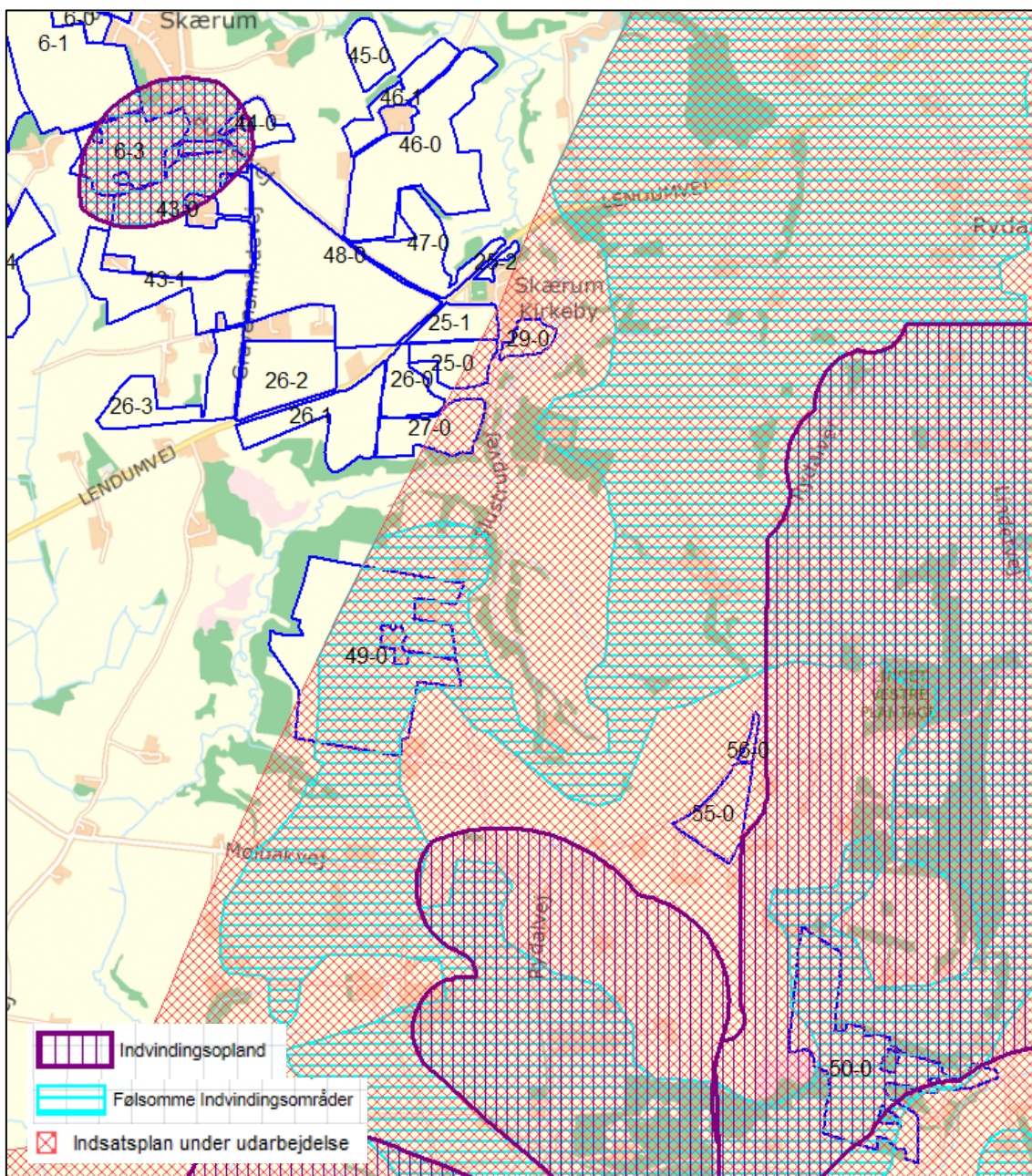
15. Vilkår 1 og 2 i Hjørring Kommunes udtalelse, som er vedlagt i bilag 2, skal overholdes

7.4 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

Dele af udbringningsarealerne svarende til ca. 72,89 ha ligger inden for nitratfølsomt indvindingsområde.

Der er en del arealer, hvor der er foretaget zonerings, men indsatsplanen for området er endnu ikke endeligt vedtaget.

Overlap mellem udbringningsarealer og nitratfølsomme indvindingsområder og indvindingsoplande fremgår af Figur 7.

FIGUR 3 NITRATFØLSOMME INDVINDINGSOMRÅDER M.V.

I henhold til bilag 3 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug kan der i nitratfølsomme indvindingsområder, hvor der er foretaget zonerings, men hvor der ikke er udarbejdet indsatsplan efter kommunens konkrete vurdering fastsættes vilkår til beskyttelse af grundvandet. Sådanne vilkår skal fastsættes i overensstemmelse med bilag 4 til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug således, at der i området sættes vilkår om enten,

- at der ikke må være nogen merbelastning i form af nitrat fra rodzonen, når udvaskningen overstiger 50 mg nitrat/l i ansøgt drift eller
- at der ikke må være nogen udvaskning af nitrat fra rodzonen, som overstiger den udvaskning, der vil svare til udvaskningen fra et planteavlslsbrug med et standard planteavlssædskifte.

Kommunen har i forbindelse med zonerings konstateret, at området er nitratfølsomt, og der er ved at blive udarbejdet en indsatsplan for området. Kommunen vurderer, at der er behov for at fastsætte krav til udvaskningen fra arealerne for at sikre beskyttelsen af grundvandet.

Det fremgår af IT-ansøgningen (skemanr 85265, version 1) at der uden ekstra efterafgrøder samt uden særligt sædskifte er en udvaskning fra arealerne inden for Nitratfølsomt område på hhv. 92 og 71 mg nitrat i ansøgt drift. I forhold til nudrift er der tale om en uændret udvaskning, og kravet om ingen merudvaskning er dermed overholdt uden særlige virkemidler.

Der er endnu ikke vedtagne indsatsplaner i området, men indsatsplanerne for såvel Skærum Vandværks indvindingsopland som Åsted Vandværks indvindingsopland er så langt i processen, at Frederikshavn Kommune vurderer, at der skal stilles skærpede krav til arealerne inden for disse områder.

Mark 6-1, 6-3, 43-0 og 44-0 ligger i Skærum Vandværks indvindingsopland, mens mark 50-0 ligger i Åsted Vandværks indvindingsopland. For alle disse marker stilles der således krav om, at der ikke må være nogen udvaskning af nitrat fra rodzonen, som overstiger den udvaskning, der vil svare til udvaskningen fra et planteavlbrug.

Beregninger i skema 85265, version 3 viser, at dette er overholdt i det konkrete projekt med uændret sædskifte og 14 % ekstra efterafgrøder. Samlet konkluderer kommunen, at den ansøgte produktion, med de stillede vilkår, ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

Forudsætninger for beregning af nitratudvaskning til grundvand

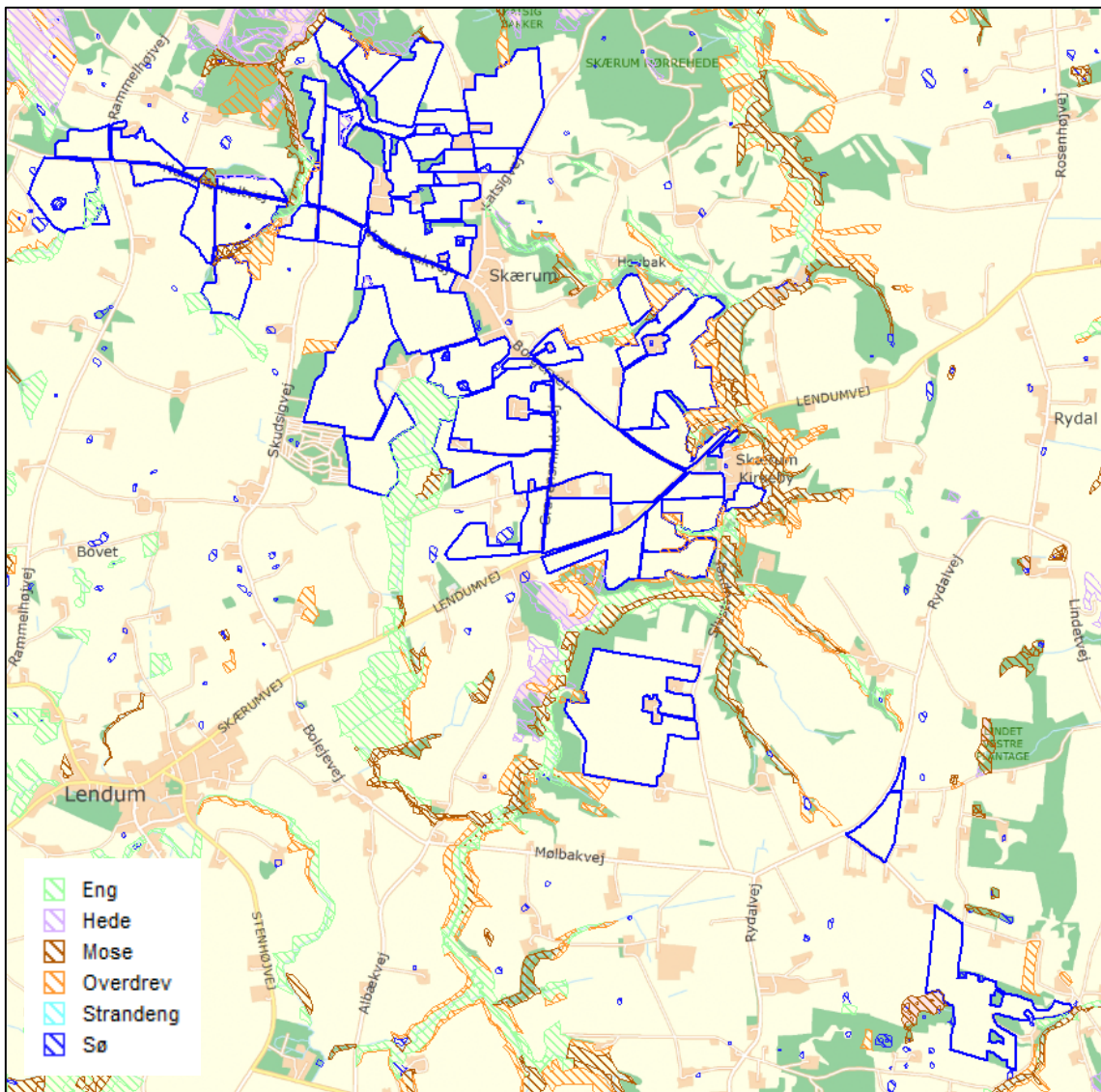
Beregningen af nitratudvaskningen er foretaget med sædskifte S4 samt 14 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder. Referencesædskiftet er ligeledes S4 og såvel referencesædskifte

Samlet konkluderer kommunen, at den ansøgte produktion, med nedennævnte vilkår, ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

16. Der skal hvert år på markerne 6-1, 6-3, 43-0, 44-0, 50-0, 31-0, 32-0, 33-0, 34-0, 36-0 og 39-0 etableres min. 14 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og N-gødsning.

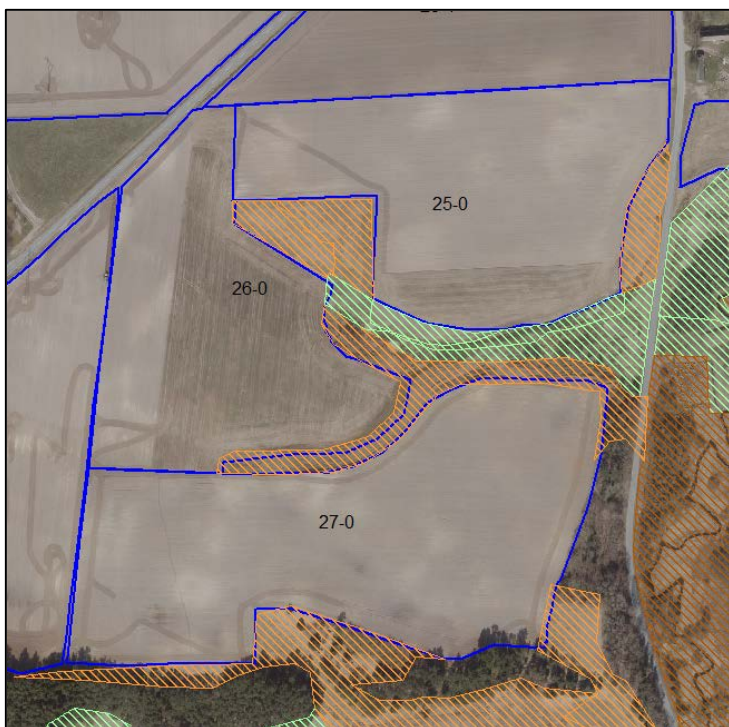
7.5 PÅVIRKNING AF NATUR, NATURA 2000 SAMT BILAG IV ARTER

Områdets arealer med beskyttet natur efter Naturbeskyttelseslovens § 3 fremgår af Figur 8.

FIGUR 4 OMRÅDETS AREALER MED §3-NATUR

Ingen af udbringningsarealerne er registreret beskyttet natur. Du skal imidlertid være opmærksom på beskyttet natur i kanten af markerne, så der ikke pløjes for tæt på/ pløjes ind i det beskyttede natur. Vær specielt opmærksom på beskyttet natur mellem mark 25-0, 26-0 og 27-0.

FIGUR 9 OMRÅDETS MED SÆRLIG FOKUS PÅ §3-NATUR

Ifølge Naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke ske en ændring af tilstanden på beskyttede naturarealer, driften må fortsætte som den var før 1992.

En række af udbringningsarealerne ligger umiddelbart op ad beskyttede naturarealer. Frederikshavn Kommune har vurderet, at en fortsættelse af den hidtidige drift på de omkringliggende udbringningsarealer ikke vil medføre tilstandsændring af naturarealerne. Randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødskning af de beskyttede arealer, der grænser op til udbringningsarealerne ses allerede i dag, og vil ikke ændres med det ansøgte projekt.

Natura 2000-områder

Det nærmeste natura 2000 område ligger omkring 2 km sydøst for det nærmeste udbringningsareal. Grundet afstanden vurderer Frederikshavn Kommune, at belastningen fra udbringningsarealerne ikke vil være til gunst for udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området.

Habitatdirektivet, bilag IV-arter

En række dyr omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på udbringningsarealerne. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra DMU samt øvrigt kendskab til området vurderes umiddelbart, at det kunne være: Spidssnudet Frø, Markfirben, Odder, Dværgflagermus, Langøret Flagermus, Vandflagermus.

Det ansøgte projekt vurderes at have en neutral effekt på levesteder, yngle- og rasteområder for de nævnte arter. Dette tilskrives, at projektet vurderes ikke at medføre nogen ændring i naturtilstanden af nærliggende naturarealer. Potentiel forekomst i området af de nævnte bilag IV-arter vurderes knyttet til områdets beskyttede naturarealer, småskove, vandløb og udyrkede arealer i øvrigt.

Fredninger

I kanten af udbringningsareal 25-1 og 25-2 ligger fredning for Skærum Kirke (reg.nr. 01892.05). Fredningen skal sikre fri beliggenhed af kirken, hvilket betyder, at området indenfor fredningen ikke må bebygges, beplantes e.lign. Fredningsbestemmelserne er ikke til hinder for at anvende arealerne som udbringningsarealer.

I kanten af udbringningsareal nr. 11-1 ligger fredning for Katsig Bakker (reg. nr. 00501.00). Formålet med fredningen er at området skal henligge i naturtilstand. Anvendelsen af udbringningsarealet fortsætter som hidtil og denne anvendelse er ikke i strid med fredningsbestemmelserne.

Beskyttede diger og fortidsminder

På mark 48-0 er der markeret et dige, der ser ud til at være fjernet i 2006. Sagen køres sideløbende med miljøgodkendelsen.

Vær desuden opmærksom på beskyttede diger i kanten af mark 6-0, 6-1, 6-2, 6-3, 6-4, 22-0, 26-3 og mark 45-0.

Vær opmærksom på beskyttede fortidsminder på mark 6-1 og i kanten af marken og desuden mark 48-0.

KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING

Kommunen vurderer, på grundlag af ovenstående, at anvendelse af arealerne som udbringningsarealer ikke vil føre til en tilstandsændring på naturarealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Anvendelsen af arealerne vil heller ikke have en negativ effekt på områdets funktion som økologisk forbindelse eller på bilag IV-arter.

Arealanvendelsen vurderes desuden at have en neutral effekt på de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for det nærmeste Natura 2000-område.

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Gennem Husdyrbrugsloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT (bedst tilgængelig teknologi). BAT er berørt i flere af de tidligere afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation hertil.

Når kommunen skal vurdere, om projektet lever op til BAT, tages der udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier.

Med baggrund i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier kan der beregnes et niveau for kvælstofemissionen fra ejendommen, som bør være opnåelig ved anvendelse af BAT.

Kommunen beregner dette BAT-niveau til: 3759 kg N/år, jf. nedenstående tabel.

Staldanlæg	Antal dyr	Standardemission pr. dyr (kg N)	Korrektionsfaktor	Samlet emission (kg N/år)
Renoveret stald	2600 smågrise	0,0366	0,96034	91
Renoveret stald	7150 smågrise	0,0366	1,42307	373
Eksisterende stald, 25-49 % fast gulv	9000 slagtesvin	0,360	1,01704	3295
I alt				3759

Den ansøgte produktion medfører en emission på 3343 kg N/år.

Det ansøgte husdyrbrug overholder således det vejledende BAT-niveau, hvorfor der ikke som udgangspunkt er anledning til at antage, at det er BAT at lave yderligere tiltag på ejendommen.

I forhold til fosforudledning angiver Miljøstyrelsen i de vejledende emissionsgrænseværdier, at når der udbringes husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof, vil fosfortilførslen til udbringingsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, som ligger på 20-25 kg P/ha. Langt størstedelen af tabet af fosfor til fra landbruget vandmiljøet er dog historisk betinget som følge af ophobning gennem årene af fosfor i jordens pulje. Denne ophobning er på landsplan nedbragt ved, at fosforoverskuddet i marken er reduceret væsentligt siden 1980'erne.

Herudover giver beskyttelsesniveauet i husdyrbrugsloven mulighed for at regulere udledningen af fosfor til de arealer, der afvander til særligt fosforfølsomme naturområder. Derfor er risikoen for tab af fosfor generelt væsentlig mindre i dag end tidligere. Da BAT også indebærer, at der skal findes en passende balance mellem de forskellige miljøpåvirkninger og dertil svarende omkostninger, finder Miljøstyrelsen ikke, at det er miljøøkonomisk eller proportionelt hensigtsmæssigt at prioritere en yderligere begrænsning af fosfor på bekostning af begrænsningen af ammoniakemissionen. Derfor bør yderligere krav til begrænsning af fosfor begrundet i BAT baseres på omkostningsneutrale teknikker.

Den eneste teknik, der vurderes at være omkostningsneutral, er optimering af fosforudnyttelse hos svinene. Herved fastlægges emissionsgrænseværdien for slagtesvinene og smågrisene til, at husdyrgødningen maksimalt må have et indhold af fosfor, der svarer 22,3 og 29,2 kg P/DE ab lager for hhv. slagtesvin og smågrise.

Dette svarer til at den ansøgte produktion har et samlet BAT-emissionsniveau for fosfor på 6963 kg P ab lager.

Det fremgår af ansøgningen, at den konkrete produktion har et fosforniveau på 6885 kg P ab lager. Da dette ligger lavere end BAT-emissionsniveauet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til BAT for fosfor.

I tidligere afsnit af miljøgodkendelsen er BAT i forhold til staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning og forbrug af vand og energi gennemgået. I nedenstående afsnit 8.1 gives en beskrivelse af management og egenkontrol mens Frederikshavn Kommunes samlede vurdering af BAT fremgår af afsnit 8.2.

8.1 MANAGEMENT OG EGENKONTROL

Ansøger har redegjort for følgende tiltag indenfor management og egenkontrol.

- Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres
- Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1. april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).
- Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov (E-kontrol).
- Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge hver 4. uge, hvor besætningens behandlingsbehov konstateres.
- Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.
- Der føres sprøjtejournal (samlet for bedriften), medicinjournal og logbog for gylletanke.
- Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.
- Der er lavet beredskabsplan således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt.
- Der leveres grise til Danish Crown og produktionen er dermed omfattet af det til enhver tid godkendte kvalitetsprogram.
- Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Staldafsnittene er tilkoblet alarmanlæg.

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi og resourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødskning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Kommunen vurderer at bedriften lever op til BAT for så vidt angår management og egenkontrol. Det bemærkes at der er lovkrav omkring hovedparten af ovennævnte punkter medfør af anden lovgivning. Det gælder bl.a. gødningsplanlægning, medicin- og sprøjtejournal. Der er derfor ikke behov for at stille vilkår til disse forhold i denne miljøgodkendelse. Der stilles følgende egenkontrol-vilkår som følge af ejendommens status som IE-husdyrbrug.

17. Husdyrbrugets gødningsregnskab skal altid være tilgængelig for miljøtilsynet og skal indsendes til kommunen, hvis der anmodes herom.
18. Såfremt et eller flere vilkår i denne miljøgodkendelse ikke overholdes, skal dette straks indberettes til tilsynsmyndigheden. Virksomheden skal straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.

8.2 SAMLET VURDERING VEDRØRENDE BAT PÅ BEDRIFTEN

Kommunen har med baggrund i ansøgers redegørelse for staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management vurderet, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse. BAT vurderingen omfatter også de eksisterende stalde.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering, uden hensyn til, om beskyttelsesniveauerne i husdyrbrugsloven er overholdt.

9 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

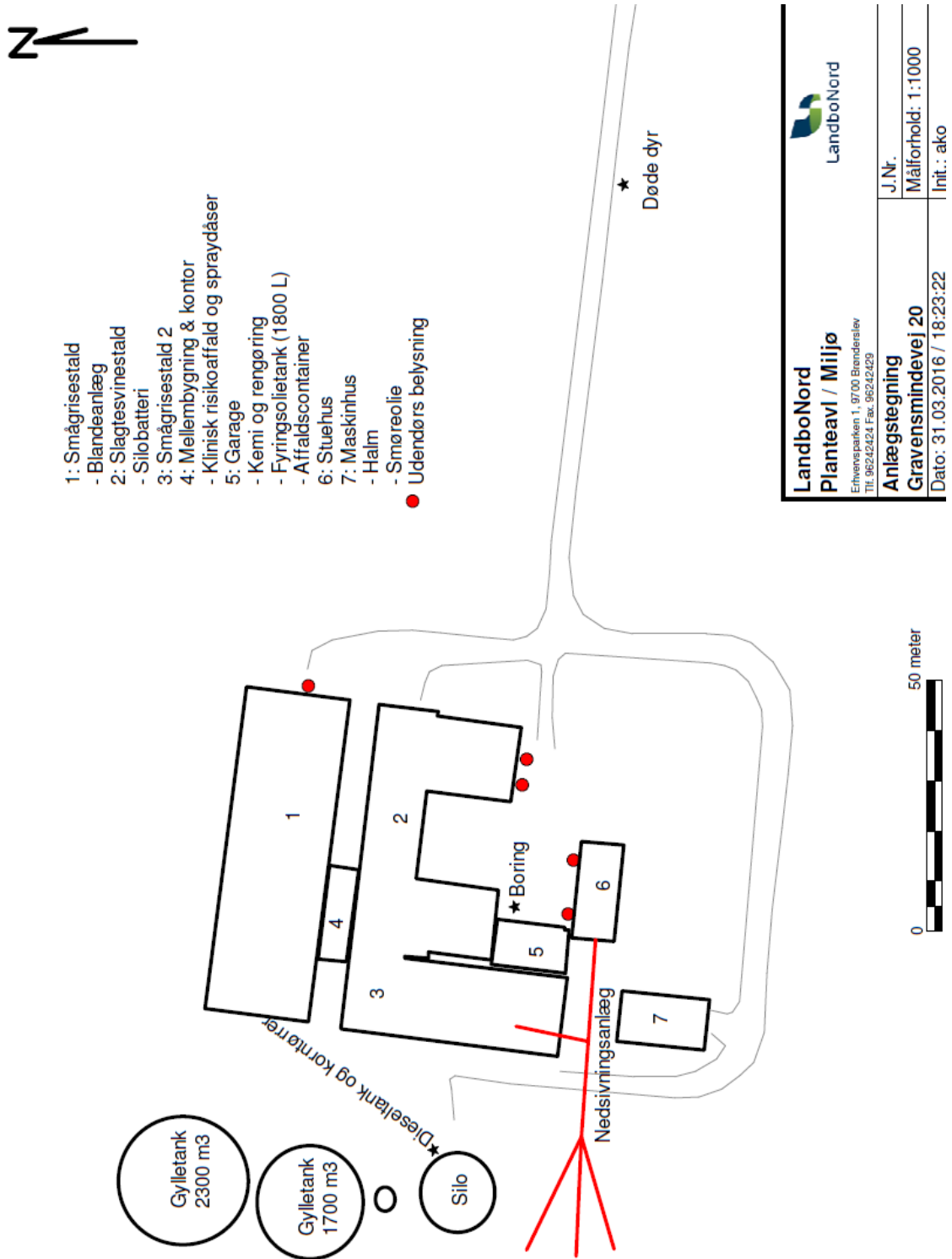
Ansøger har redegjort for alternative løsninger på følgende måde:

På denne ejendom er det smågrise og slagtesvin, der opfedes fra ejers produktion af grise fra Vognsbækvej 40. I dag afsættes alle smågrise til andre aftagere. Det er med udvidelsen/ændringen af godkendelsen ejers intention af opfede en del af smågrisene og slagtesvinene selv til slagting på danske slagterier.

Alternativet til ændringen af produktionsgodkendelsen vil være at søge efter en anden lokalisering, alternativt fortsætte med at afsætte grisene til andre aftagere.

Frederikshavn Kommune ser samlet set ikke de behandlede alternativer som værende bedre end det ansøgte projekt.

10.1 BILAG 1: SITUATIONSPLAN

Hjørring Kommunes vurdering af arealerne tilhørende Gravensmindevej 20, Frederikshavn

Hjørring Kommune har vurderet ansøgningen om miljøgodkendelse på Gravensmindevej 20, 9900 Frederikshavn for arealer, der er beliggende i Hjørring kommune. Der er tale om i alt 75 ha udbringningsarealer beliggende i Hjørring Kommune.

Nedenfor er Hjørring Kommunes vurderinger opdelt i tre afsnit: **Natur, Grundvand og Overfladevand.**

Natur

Hjørring Kommune har vurderet, om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning¹. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven². Endvidere har kommunen vurderet, om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt³. Herved har kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁴.

Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Hjørring Kommune vurderer påvirkningen af naturområder, der skyldes udbringning af husdyrgødning på nærliggende marker, ifølge Miljøstyrelsens vejledning. Herunder anvendes i givet fald de mulige vilkår, som Miljøstyrelsen peger på. Miljøstyrelsens vejledning bygger i øvrigt på bilag 10 rapporten "BUFFERZONER" omkring særlig sårbare natur som beskyttelse mod lokalt nedfald af luftbåret kvælstof fra danske landbrugsejendomme".

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område er Tislum Møllebæk (EF-habitatområde nr. 215), der ligger omkring 1,2 km vest for udbringningsarealerne. Der vil derfor ikke være en målbar ammoniakbelastning fra udbringningsarealerne i kanten af habitatområdet.

¹ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

² Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

³ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁴ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

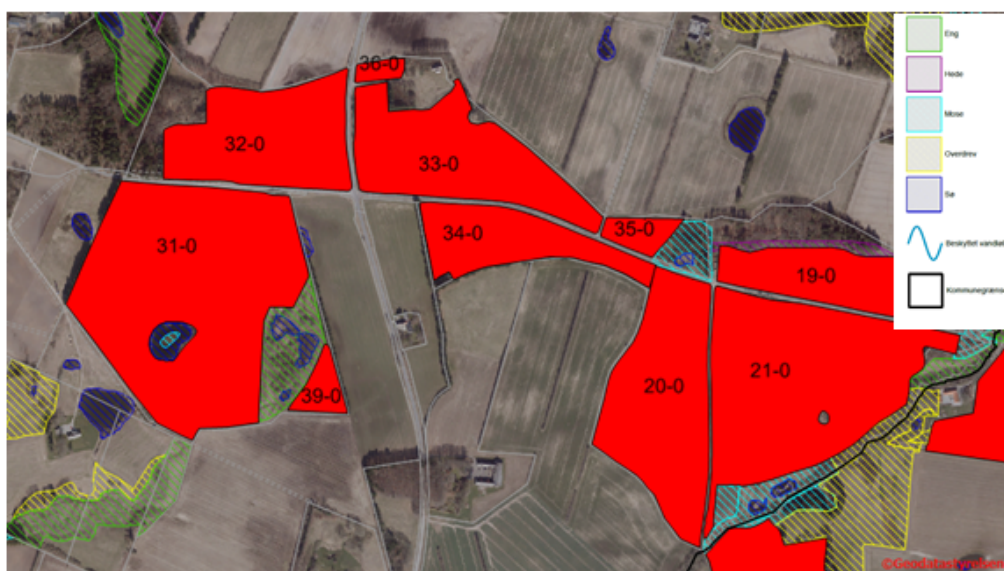
Øvrig beskyttet natur

Udbringningsarealerne støder flere steder op til ammoniakfølsomme naturområder (Fig. 1). Disse områder kan indeholde yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, så som Spidssnudet frø, Løgrø, Strandtudse, Stor vandsalamander, Markfirben, Odder og arter af Flagermus.

Ved udbringning af husdyrgødning vil merbelastningen med ammoniak på nærliggende naturområder ikke kunne overstige 1 kg N/ha per år – uanset typen af husdyrgødning før og efter og uanset dyretryk før og efter. Det er derfor kommunens vurdering, at udbringning af husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer, ikke vil kunne medføre en tilstandsændring af de nærliggende § 3 beskyttede områder og dermed heller ikke beskadige yngle-/rasteområder for bilag IV-arter.

Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Figur 1. Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturtyper

Grundvand

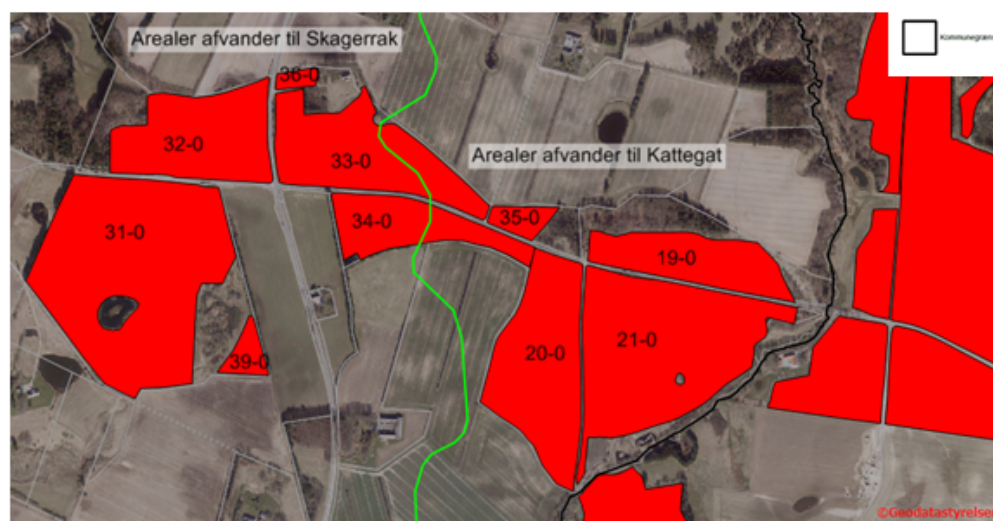
Ingen af udbringningsarealerne er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsområder, det er således ikke nødvendigt at stille vilkår om begrænsning af kvælstofudvaskningen udover de generelle regler.

Overfladevand

Vilkår:

1. På bedriften må ikke anvendes et sædskifte, der har et højere udvaskningsindeks end 98 svarende til et S4 sædskifte, jf. Bilag 5
2. På bedriften skal der hvert år i markerne der afvander til Skagerrak (mark nr. 31-0, 32-0, 33-0, 34-0, 36-0 og 39-0) være 14 % efterafgrøder, svarende til alt 3,7 ha – ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Efterafgrøderne skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav, der placeres i markerne i nitratfølsomt område, må erstattes af "grønne marker".

Udspretningsarealerne i den ansøgte bedrift, der er beliggende i Hjørring Kommune, afvander både til det Nordlige Kattegat og Skagerrak. Vurderingerne nedenfor er derfor opdelt i to afsnit, et for hvert af de to marine områder.

Udbringningsarealerne

Krav og vurderinger for arealer der afvander til Kattegat

Ca. 49 ha af udbringningsarealerne i den ansøgte bedrift afvander til Nordlige Kattegat. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Det er kommunens vurdering, at en forøget udledning af kvælstof og fosfor fra oplandet vil kunne medføre en merbelastning af det kystnære habitatområde "Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord" (Habitatområde nr. 14) og Natura 2000 området "Hirsholmene og Elling Ås udløb" (Habitatområde nr. 4). Ifølge Natura 2000-basisanalysen for Hirsholmene og Elling Ås udløb er det marine miljø i Kattegat påvirkeligt af effekten fra tilførsel af næringsstoffer på grund af strømforholdene.

Kommunen skal derfor foretage en vurdering af, om udvidelsen af husdyrbruget i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre en væsentlig belastning for habitatområderne.

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning herom. I vejledningen har ministeriet opstillet to afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning. Miljøstyrelsen antager, ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

- 1) Påvirkning fra projektet i sig selv
Kvælstof-/fosfor-udvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1 % hvis der er tale om vandområder der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.
- 2) Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

Kvælstof

Oplandet, der antages at påvirke vandområdet Nordlige Kattegat, kaldes i Miljøstyrelsen opgørelse over dyretryk for "Nordlige Kattegat" og "Læsø", hvilket er sammenfaldende med den del af hovedvandopland der i vandplanen betegnes Nordlige Kattegat. I udpegningsgrundlaget for habitatområdet Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord (H14) indgår marine naturtyper, der kan karakteriseres som lavvandede områder med langsom vandudskiftning. Det drejer sig om flodmundinger (naturtype nr. 1130), kystlaguner og strandsøer (naturtype nr. 1150) og større lavvandede bugter og vige (naturtype nr. 1160). Der kan være tvivl om, hvorvidt vandområdet skal karakteriseres som "et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret". Af hensyn til forsigtighedsprincippet, har Hjørring Kommune valgt, at næringsstofudvaskningen fra det konkrete projekt maksimalt må udgøre 1 % af den samlede udvaskning, jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Oplandet til Nordlige Kattegat og Læsø har et samlet areal på 138.800 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge vandplanen for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 2.599 tons N/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til det Nordlige Kattegat 1.357 tons N/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 1 % jf. ovenfor skal merudvaskningen⁵ fra et ansøgt projekt udgøre 68 tons N/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 7.555 ha, i et område med en reduktionsprocent 25 og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 1 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Fosfor

Ifølge vandplanen for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 70 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 1 % jf. ovenfor skal udvaskningen fra det ansøgte udgøre ca. 700 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 8.750 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 1 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Miljøstyrelsen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Nordlige Kattegat" og "Læsø" i perioden fra 2007 til 2014 er sket en nedgang i det samlede antal DE fra 74.712 til 71.178.

Kommunen vurderer, at der ikke er andre kilder, der har medført en stigende næringsstofudvaskning fra oplandet til vandområdet fra 2007 og fremefter. Det være sig spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket en stadig forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

Krav og vurderinger ud fra Vandplanernes mål og rammer

Det ansøgte projekt udleder til Nordlige Kattegat, der er en delmængde af "Nordlige Kattegat og Skagerrak". Det fremgår af "Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak" at miljømålet for området er "god tilstand", og at dette mål ikke er opfyldt. Kommunen må derfor, som udgangspunkt, ikke give tilladelse til en øget påvirkning af området før "det er godtgjort, at miljømålet uanset tilladelsen kan nås ved hjælp af andre tiltag."

Det er i habitatvurderingen ovenfor godtgjort, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på det marine miljø i Kattegat som følge af udledning af kvælstof og fosfor. Afskæringskriteriet for projektets påvirkning i sig selv hviler på den præmis, at en mertilførsel på op til 1 % i oplandet i sig selv ikke vil kunne føre til en målbar miljømæssig effekt⁶. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke øger påvirkningen af området.

Krav og vurderinger for arealer der afvander til Skagerrak

⁵ Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.

⁶ Jf. Kammeradvokatens notat af 25.06.2010 til Miljøstyrelsen

Ca. 26 ha af udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Hjørring Kommune har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de to sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren og Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har derfor valgt at foretage en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning. I vejledningen har ministeriet opstillet to afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning. Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

- 1) Påvirkning fra projektet i sig selv
Kvælstof/fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1 %, hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.
- 2) Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

Kvælstof

Skagerrak er kategoriseret som "sårbart vandområde", men ikke som "meget sårbare vandområder". Oplandet, der antages at påvirke vandområdet Skagerrak og Skagens Gren, kaldes i Miljøstyrelsens opgørelse over dyretryk for "Skagerrak/Vesterhav". Vandområdet kan efter kommunens vurdering ikke betegnes som et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret område. Det er derfor 5 % - grænsen, der er gældende for projektet.

Oplandet har et samlet areal på 127.200 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 2.599 tons N/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Skagerrak 1.242 tons N/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal merudvaskningen⁷ fra et ansøgt projekt udgøre 62 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 6.889 ha i et område med reduktionsprocent 25, og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Fosfor

Ifølge Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 64 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal udvaskningen fra et ansøgt projekt udgøre ca. 3.200 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 40.000 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Miljøstyrelsen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Skagerrak/Vesterhav" i perioden fra 2007 til 2014 er sket en stigning i det samlede antal DE fra 77.263 til 78.309.

Det er kommunens vurdering, at projektet kan gennemføres når nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlbrug.

Miljøstyrelsens ansøgningsystem har beregnet udvaskningen fra projektets arealer til at blive

54,0 kg N/ha/år – med de vilkår Hjørring Kommune har stillet vedr. sædskifte og efterafgrøder. Udvasningen fra et planteavlbrug i samme område er beregnet i til at være 54,0 kg N/ha/år.

Krav og vurderinger ud fra Vandplanernes mål og rammer

Det ansøgte projekt udleder til Skagerrak, der er en delmængde af "Nordlige Kattegat og Skagerrak". Det fremgår af "Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak" at miljømålet for området er "god tilstand", og at dette mål ikke er opfyldt. Kommunen må derfor, som udgangspunkt, ikke give tilladelse til en øget påvirkning af området før "det er godtgjort, at miljømålet uanset tilladelsen kan nås ved hjælp af andre tiltag."

Det er i habitatvurderingen ovenfor godtgjort, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på det marine miljø i Skagerrak som følge af udledning af kvælstof og fosfor. Afskæringskriteriet for projektets påvirkning i sig selv hviler på den præmis, at en mertilførsel på op til 1 % i oplandet i sig selv ikke vil kunne føre til en målbar miljømæssig effekt⁸. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke øger påvirkningen af området.

⁷ Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.

⁸ Jf. Kammeradvokatens notat af 25.06.2010 til Miljøstyrelsen.

Bilag 1. Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter

Uddrag af Miljøstyrelsens notat om Standardsædskifter og referencesædskifter af 08.02.2012

Kriterier for svine og plantesædskifter		Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	Ærter	Udvaskningsindex	Max. areal med efterafgrøder
S1	Ref. lerjord < 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	96	20
S2	Ref. lerjord > 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	93	20
S3	Ref. sandjord < 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	100	40
S4	Ref. sandjord > 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	98	40
S5	Frosædskifte < 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	89	30
S6	Frosædskifte > 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	86	30
S7	Roesædskifte < 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	90	40
S8	Roesædskifte > 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	88	40
S9	Frø+roesædsk. < 0,8 DE/ha		I alt > 15 % i alt +			0-10 %	89	40
S10	Frø+roesædsk. > 0,8 DE/ha		min. 5 % frøgræs			0-10 %	88	40
S11	Kartoffelsædsk. < 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	97	40
S12	Kartoffelsædsk. > 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	96	40
S13	100 % vintersæd	< 17½%					102	0
S14		17½%- 22½%					100	0
S15		22½%- 27½%					99	0
S16		> 27½%					97	0